

GAZETA POLSKA

GAZETA POLSKA — Caixa Postal B
Curityba — Paraná — Brasil.

Redakcja i Administracja:
Rua Aquidaban N° 842

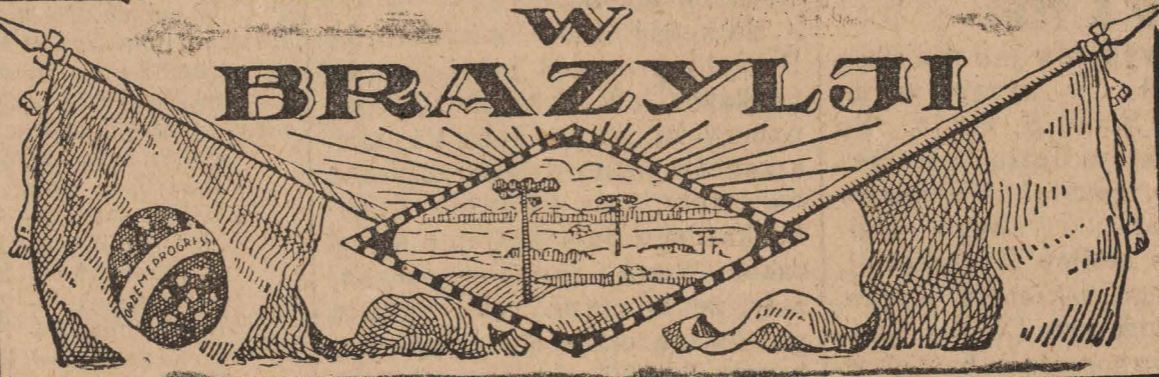
Redaktor Naczelny:
WACŁAW MARJAN MARYNOWSKI

Sekcja administracyjna w Sao Paulo
J. M. HOLESKI — Caixa Postal, 2295

WARUNKI PRENUMERATY ROZCZNIĘ

W Brazylii . . . . . 14\$000
W Argentynie . . . . . 5 pezów
W Ameryce Północnej i Europie 2 dolary
Sprzedaż w kioskach \$500 za numer.
Prenumeraty opłaca się z góry.

Za artykuły podpisane Redakcja nie odpowiada. — Rękopisów nie zwraca się, nawet tych, które nie są drukowane.
Numer dzisiejszy 12 stron druku.

Nr. 30 | Telefon 4-3-4

São Paulo-Kurytyba, 6 Lipca 1933

Rok 42

Prezes Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy P. Marszałek Raczkiewicz w Kurytybie.

Dnia 2 lipca o godz. 19 przybył do Kurytyby Prezes Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy Pan Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Władysław Raczkiewicz. Na dworcu powitali P. Marszałka Konsul Generalny R. P. w Kurytybie i urzędnicy Konsulatu, przedstawiciel Interwentora Stanu Parana, wysocy dygnitarze stanu oraz tłumy publiczności.

Nazajutrz, dnia 3 lipca, P. Marszałek złożył wizytę: p. Interwentorowi stanowemu, Komendantowi 5 Regionu wojskowego, Arcybiskupowi, Sekretarzowi Skarbu, Prezesowi Najwyższego Trybunału, Komendantowi Siły Zbrojnej i Prefektowi Muncypalnemu.

O godz. 21-ej w Związku Polskim odbyła się uroczysta Akademia morską, którą zaszczycił swą obecnością Pan Marszałek Raczkiewicz. Po zagajeniu zebrania przez Konsula Gen. R. P. Staniewicza obecnego na Akademii P. Marszałka powitali: Superior Ks. Ks. Misjonarzy Ks. Ludwik Bronny — imieniem Związku Polskiego, oraz Prezes Centralnego Związku Polaków w Brazylii, p. Gontarski. Ks. Bronny witał w gorących słowach Prezesa Naczelnej Organizacji Polonii Zagranicznej i mówił o pracy Związku Polskiego w którego Domu odbywała się Akademia. Prezes Gontarski podkreślał gorący sentyment, jaki żywi Polonia brazylijska do dalekiej Macierzy i zaznaczył, że Organizacja, którą reprezentuje powiera z całego serca ideę stworzenia wielkiego, zwartej i jednolitej Światowego Związku Polaków. Piękne przemówienie licnie zgromadzona Polonia kurytybska nagrodziła hucznymi oklaskami.

Odpowiadając na mowy, P. Marszałek Raczkiewicz zaznaczył, iż marzeniem jego od wczesnej młodości było pragnienie zetknięcia się z Naszą Polonią zamorską. Dzisiaj kiedy szczęśliwe losy pozwoliły mu urzeczywistnić te plany, odczuwa głęboką radość, iż może zarówno imieniem starego kraju, jak i rozproszonego po świecie wychodźstwa zanieść serdeczne pozdrowienia czteremilijonowej Polonii brazylijskiej.

Polska — mówił P. Marszałek — zdaje sobie doskonale sprawę z wysokich wartości, jakie reprezentuje żywioł polski w Brazylii i jest pełna podziwu dla jego twórczej pracy. Stary kraj oczekuje od Polonii brazylijskiej dalszych produktywnych wysiłków w kierunku rozwoju swojego życia narodowego, kulturalnego i gospodarczego na użytek Narodu polskiego i pięknej ziemi brazylijskiej, która ich z całą gościnnością i serdecznością przygarnęła. Miłość do starej Ojczyzny i gorący sentyment do Brazylii powinny zgodnie panować w sercach wszystkich naszych rodaków na ziemi Św. Krzyża.

Burliwe oklaski nagrodziły przemówienie Prezesa Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy. Następnie p. Jeziorowski mówił o prawach Polski do morza, o tem że wszelkie zakusy na granice Polski będą z całą energią i stanowczością odparte i odczytał projekt następującej rezolucji:

REZOLUCJA.

Polacy w Kurytybie i okolic, stanu Parana, Brazylija, zebrani na uroczystej Akademii święta Morza Polskiego, łącząc się z Macierzą w radosnym upamiętnieniu powrotu Polski nad Morze, składając hold pracy polskiej, dokonanej na odcyśnięciu wybrzeża morskiego i stwierdzając, że nierozważalna łączność Pomorza, odwiecznie polskiej ziemi Nadmorskiej, z Rzeczypospolitą jest niezbędnym warunkiem

wolności gospodarczej i politycznej Państwa Polskiego.

Zebrani, wskazując Narodowi Brazylijskiemu na groźne skutki, jakie dla pokoju świata przynieść może jakakolwiek akcja i propaganda przeciwko całości granic Rzeczypospolitej Polskiej, rozbudzając ponownie zamysły zbrodni i zaboru cudzych ziem i oświadczając, że jakiegokolwiek próby zamachu na całość tych granic spotkają się ze zdecydowanym oporem całego Narodu polskiego, aletują do Narodów, miłujących pokój, aby przez swą solidarność i zdecydowaną postawę nakazy poszanowanie przez wszystkich międzynarodowego prawa traktatów, najistotniejszej gwarancji pokoju powszechnego.

Pragnąc i na obczyźnie służyć sprawie Morza Polskiego zebrani uchwalają stanąć do walki z propagandą, zamierzającą do zakłócenia pokoju międzynarodowego, oraz zasilić fundusz morski.

Kurytyba, dnia 3 lipca 1933

Podpisy:
Centralny Związek Polaków w Brazylii
Towarzystwo Szkolne im. Ignacego Paderewskiego w Kurytybie
Związek byłych Wojskowych i Powstańców R. P. w Brazylii
Naczelna Rada Junaka w Kurytybie
Towarzystwo „Oświata” w Kurytybie
Szkoła Ludowa w Kurytybie
Związek Amatorów Sceny w Kurytybie
Parafia Św. Stanisława w Kurytybie
T-wo Im. Tadeusza Kościuszki w Kurytybie.

Wśród gorących oklasków zgromadzeni na Akademii Rodacy jednomyślnie uchwalili rezolucję. Następnie odbyły się podpisy artystyczne, wśród których na szczególną

uwagę zasługiwały: piękne polskie tańce kostjumowe, gra skrzypcowa p. Neumana oraz piękna deklamacja p. H. Marcinowskiej. Przyakompaniamentem chóru odśpiewał pierwszą Brygadę znany artysta p. Morozowicz.

Akademia Morska zgromadziła bardzo liczne zastępy Polonii kurytybskiej, która zapełniła szalenie obszerną salę Związku Polskiego i wszystkie łozę.

W bardzo podniosłym nastroju zebrani około północy opuszczali gościnną salę Związku Polskiego.

Dnia 4 lipca Pan Marszałek Raczkiewicz odwiedził Prezesa Centralnego Związku Polaków Gontarskiego, Genzora Wątrobę i Ks. Trzebiatowskiego. Popołudniu przyjmował rewizyty Dostojników brazylijskich z p. Zastępcą Interwentora na czele. O godz. 16-ej odbył konferencję z Superiorem Ks. Ks. Misjonarzy Ks. Ludwikiem Bronnym, następnie był obecny w Sarmacji, konferował z Zarządem Junaka.

O godz. 20,30 odbył konferencję z Zarządem T-wo „Oświata” i Związku Polskiego.

Panu Marszałkowi w czasie całego pobytu w Kurytybie towarzyszy specjalnie przydzielony mu przez rząd stanowy p. kpt. Miguel Blasi.

Dnia 5-go lipca w godzinach porannych odbyła się defilada Wojsk Stanowych przed p. Marszałkiem Senatu R. P. Raczkiewiczem. W defiladzie wzięli udział: 1-szy Batalion karabinierów, 1 kompania c. karabinów maszynowych i pluton kawalerji.

Pan Marszałek podziwiał dziarską postawę dzielnych żołnierzy parańskich i wyraził uznanie dla ich tężyzny, sprawności fizycznej i pięknego wyglądu.

audjencji pp: p. prof. Jana Chorońnickiego, ks. superjora Bronnego, Dra. Kossobudzkiego i p. Jana Ficińskiego.

Popołudniu p. Marszałek odbył konferencję z Zarządem C. Z. P. w Brazylii, a wieczorem tegoż dnia był obecny na balu stowarzyszenia studentów polskich „SARMACJA”, który odbył się w sali Związku Polskiego.

Przemówienie Prezesa C. Z. P. p. Gontarskiego.

Imieniem Polonii brazylijskiej, zorganizowanej w Centralnym Związku Polaków w Brazylii, największej organizacji polskiej w Ameryce Południowej, witam Cię jako wysłannika Starej Macierzy, dziękując Ojczyźnie za pamięć i troskę o nas, — dziękując Ci, Panie Marszałku za chęć zblżenia i poznania się z nami.

Imieniem tejże organizacji polskiej witam Cię panie Prezesie Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy, największej naszej organizacji, skupiającej pod swymi skrzydłami wszystkich nas, synów jednej Matki Polski, rozsiansych po całym globie ziemskim, dziękując Ci Panie Prezesie, że dla poznania nas, cząstkę tej światowej rodziny wychodźczej, sam podjąłeś się trudów podróży, aby naocznie poznać nasze życie, nasze cele, nasze dążenia, nasze poczynania.

Cwierć milionowa rzesza synów dalekiej Ojczyzny, [rozsians po rozlicznych stepach i odwiecznej puszczy brazylijskiej, wita Cię z całego serca, życząc Ci jaknajmilszego pobytu wśród nas i jaknajwocześniejszych rezultatów w Twych poczynaniach.

Przyjm zapewnienie Dostojny Wyślaniku naszej drogiej Macierzy, że wszystkim nam — mimo rozbieżnych dróg, jakimi kroczymy, — przyświeca jeden cel, do którego dążymy, a tym celem jest: rozwój kulturalny i gospodarczy, umiłowanie dalekiej Ojczyzny, zachowanie wzniosłych i szlachetnych tradycji polskich, pielęgnowanie ducha polskiego i wychowanie w duchu ojców naszych, naszego potomstwa, oraz utrzymanie najściślejszej łączności ze Starą Macierzą.

Przyjm zapewnienie Panie Marszałku i Prezesie, że wszyscy my, — tak najstarsi z pośród nas, którzy ziemię ojców swych opuszczali za dokumentami orłów czarnych i długotowych, jak pokolenia z nich zrodzone pod jasnym niebem słonecznej i gościennej Brazylii, oraz ci, którzy z wolnej już Ojczyzny przybyli do tego kraju, jesteśmy i pozostaniemy prawymi synami dalekiej Ojczyzny, jesteśmy i pozostaniemy sercem i duszą Polakami.

Łącznie z ojcami naszymi, którzy nie mogąc znieść ucisku najeźdźców Ojczyzny, opuścili swe strzechy rodzinne, szukając w odwiecznych borach Brazylii lepszej przyszłości, w marzeniach i snach, w serdecznej tęsknocie naszej widzieliśmy tą daleką Ojczyznę, nasze ukochanie, pieczęjąc ją w myślach, jako największą świętość. Wszystkie przejawy życia na ziemiach Polskich żywo nas dotykały, wszelkie uciski, stosowane przeciwko Rodakom, odczuwaliśmy boleśnie, wszelkie chwile radosne odbijały się w nas żywotnym echem. Boleśnie odbiły się w sercach naszych jęki krwawiącej Ojczyzny i łuny pożarów w czasie zawieruchy wojennej, z zapartym oddechem śledziliśmy bieg wypadków rozgrywających się na ziemiach Polskich.

Niebosiężnym głosem popłynęła w listopadzie 1918 roku radosna wieść w najodleglejszej zakątki puszczy brazylijskiej, że Polska Zmartwychwstała, że Ojczyzna wolna, że skończyła się wiekowa niewola, że jesteśmy synami

wolnej, niezależnej, niepodległej, najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej. Z jaką niewysłowioną dumą patrzył przez 15 lat na rozbudowę Polski, jaka niewymowna radość, rozpięta piersi nasze na widok umocnienia naszej Ojczyzny i jej stanowiska zajmowanego w świecie.

Panie Marszałku! Jeżeli przez tyle lat niewoli, przez tyle lat poniewierki po całym świecie, jako Naród bez Państwa, bez własnych sztandarów, uchodzący za austriaków, rosjan lub niemców, nie zdeprawowały się serca nasze jako Polaków i godnych synów dalekiej Ojczyzny, tak dziś, przywróceniu do szeregów przodujących w świecie wolnych Narodów, uczucia nasze, spotęgowane bałwochwalczym uwielbieniem dla rozrostu, znaczenia i potęgi wolnej Polski, — rosną, żyją i przetrwają w 250 tysiącach serc polskich na chwałę i sławę ukochanej Ojczyzny przez wszystkie wieki.

Choć pobyt Twój, Panie Marszałku, wśród nas, będzie krótki, ufamy, że poznasz nas, nasze zadania i cele i światły Twój umysł wskaże nam drogę prostą, którą zwartą masą dążyć nam należy do wytkniętego celu.

Polacy, rozproszeni po całej Brazylii, zorganizowani w swej naczelnej organizacji, Centralnym Związku Polaków w Brazylii pragną najjaśniejszej i najszybszej współpracy z Radą Organizacyjną Polaków z Zagranicy, z Placówkami i Władzami Polskimi i całym zorganizowanym wychodźstwem polskim, rozsianym po kuli ziemskiej, którego nici łączności skupią się w Światowym Związku Polaków.

Kończąc, życzę Ci Panie Marszałku jaknajmilszego pobytu wśród nas, i abyś z pracy, jaką przedsięwziąłeś, odniósł jaknajlepsze zadolenie wewnętrzne, oraz pożytek dla dobra całego wychodźstwa polskiego i ukochanej, przez wszystkich nas Ojczyzny.

Niech żyje Prezes Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy, Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Władysław Raczkiewicz.

Niech żyje wychodźstwo polskie, rozsiane po całym globie ziemskim.
Niech żyje Polska.
Niech żyje Brazylija.

Pan Marszałek Raczkiewicz u Junaka.

Dn. 4 o godz. 20 przybył p. Marszałek w towarzystwie p. Konsula Generalnego dra Romana Staniewicza do Domu Junaka. W proggu domu powitał dostojnego gościa P. Michał Sekula, prezes N. R. J. poczem wprowadził pana Marszałka do sali, gdzie wygłosił krótkie i serdeczne powitanie. Pan Marszałek w mocnych, a gorącą miłością do polskiej młodzieży przepełnionych słowach, powitał zgromadzonych junaków, poczem z ogromnym zainteresowaniem dokonał przeglądu domu i bursy junackiej. Następnie informował się pilnie o pracę junacką. Pan Konrad Sadowski, instruktor wychowania fizycznego, podał jasny wywód w wymownych słowach o rzeczywistym położeniu Junaka, przyczem cały jego zapadł do sprawy, której się z takim zaparciem się siebie poświęcił, cała troska o przyszłość ukochanej organizacji, przebiegała przekonywująco z jego prostej, szczerzej a żołnierskiej mowy.

O godz. 21.30 p. Marszałek zegnany okrzykiem „niech żyje” opuścił Dom Junaka.

UWAGA! UWAGA!

Lustra i szkła we wszystkich gatunkach, możecie nabyć po cenach bezkonkurencyjnych tylko w znanej fabryce luster Salomona Guelmanna

ul 24 de Maio 44
Wszelkie rozmiary, formaty i grubości jest jedyną która wykonywuje na zamówienie wszelkie prace wchodzące w zakres fabryki szkła i luster, jak: odznaczanie wzorów na szkło, wyrzynanie matowanie i wszelkie inne reformy.

Piwo „MÜNCHEN” z Atlantyki, znaczy to ostatnie słowo!

Wieści z S. Paulo.

Bilans handlowy.

W pierwszym kwartale 1933 Brazylija wyeksportowała 434.213 ton towarów wartości 434.213 kontów równających się 10.167.000 funtów szterlingów. W tym samym okresie ubiegłego roku wywóz wynosił 453.164 ton towarów wartości 760.092 kontów, równającymi się 9.839.000 funtów szterlingów.

Przywóz w pierwszym kwartale bieżącego roku wynosił 986.419 ton towarów, wartości 487.265 kontów czyli 7.528.000 funtów szterlingów, w tym samym okresie przeszłego roku przywóz wynosił 843.465 ton towarów, wartości 418.061 kontów czyli 5.000.000 funtów szterlingów. Z tych danych widzimy, że saldo aktywne naszego handlu z zagranicą wynosiło w pierwszym kwartale b. r. 170.772 kontów, czyli 2.639.000 funtów szterlingów.

S. Paulo jako Stan rolniczy.

Jest rzeczą znaną, że Stan S. Paulo zajmuje odnośnie do uprawy kawy pierwsze miejsce w Związku Brazylijskim. Lecz że rolnicy tego Stanu przeszli obecnie do polikultury uprawiając na wielką skalę owocną bawęnę, ryż, kukurydzę, jest rzeczą mniej znaną między nami. S. Paulo powiększyło w okresie od 1905 r. do 1931 swe plantacje kawy z 361.000 akarów na 762.000 akarów, lecz równocześnie w tym okresie plantacje ryżu wzrosły z 27.000 na 130.000 akarów, plantacje kukurydzy ze 143.000 na 362.000 akarów. Przestrzeń pól obsianych różnymi roślinami uprawnymi, oprócz kawy wynosi obecnie 700.000 akarów, a wartość produktów rolniczych przewyższa dzisiaj wartość wyprodukowanej kawy.

Kwestia obsadzenia interwentorji w S. Paulo.

Wynik wyborów jak wiadomo spowodował kryzys w interwentorji Stanu S. Paulo. Po pobycie doktora Justo de Moraes w S. Paulo, generał Waldomiro Lima wysłał swego emisariusza do stolicy Związkowej. Jest nim jego sekretarz spraw wewnętrznych pan Ulisses Vieira. Lecz równocześnie bawią w Rio przedstawiciele zwycięskiego Frontu Jednolitego. Ogólnym mniemaniem jest, że generał Waldomiro Lima będzie musiał ustąpić. Sejalisi i paulistańscy nie są zadowoleni z wyniku wyborów i żądają skasowania praw politycznych kandydatów Jednolitego Frontu.

Oświata początkowa w Brazylii.

W r. 1931 znajdowało się w Brazylii według ostatnich danych statystycznych 28.641 zakładów naukowych elementarnych nie biorąc w rachubę szkół zawodowych. Między tymi zakładami figuruje 10 szkół związkowych 15.550 stanowych, 5.358 muni-cypalnych a 7.723 prywatnych. Ciało nauczycielskie, pracujące w tych szkołach wynosiło 54.334 osób, z czego 40.638 nauczycielek. Liczba uczniów zapisanych w tych szkołach wynosiła 2.020.931 wychowanków, z czego 1.079.988 chłopców, a 940.943 dziewczynki. Uczęszczało do szkół związkowych 2.028 dzieci, do stanowych 1.275.786, do muni-cypalnych 313.197 a do prywatnych 362.196. Przeciętna ilość dzieci uczęszczających codziennie do szkół wynosiła 1.564.522 a manowicie do szkół związkowych 1715, do szkół stanowych 961.597 do muni-cypalnych 234.014 a do szkół prywatnych 35.850. Z tych tylko 122.458 dzieci uczęszcza-

jących do szkół kończyło nauki elementarne, z uczęszczających do szkół stanowych liczba ich wynosiła 40.787 w szkołach muni-cypalnych 15.821 a w prywatnych 35.850.

Na każde 1448 mieszkańców Brazylii przypada jedna szkoła, na każde 763 mieszkańców jeden nauczyciel, na każdym 21 mieszkańcu jedno dziecko zapisane do szkoły, a na 27 jedno dziecko każdego dnia znajduje się w szkole. Szkoły zawodowe wykazały, że w tym roku wzięto pod uwagę przez statystykę o kragło 20.000 uczniów. Oprócz tego statystyka szkół związkowych jest zupełnie niewystarczającą. Rząd Związkowy subwencjonuje 420 szkół, w okolicach zajętych przez kolonie w trzech południowych stanach, 42 szkoły na kolonjach federalnych i 467 szkół prywatnych konfederacji brazylijskiej rybaków, utrzymuje dalej 23 szkoły w indyjskich terytorjach ochronnych i szkoły rekrutów dla wszystkich jedn. stek wojennych armji.

Polityczne Śniadanie

Wielkie wrażenie wywarło śniadanie, które Generał Waldomiro Lima wydał w przeszłą niedzielę w podmiejskiej restauracji „Recreio Belga”. Zebrali się tam świeżo przybyli z wygnania politycy P. R. P. a między nimi do niedawna zacięty przeciwnik generała p. Ataliba Leonel. Na wyrażne życzenie generała Waldomira, brali w śniadaniu udział przedstawiciele stronnictwa socjalistycznego i agrarnego.

Pan Ataliba Leonel oświadczył, że P. R. P. nie bierze żadnego udziału w machinacjach mających na celu zmianę na stanowisko interwentora Stanu S. Paulo, a że w przyszłych wyborach stronnictwo jego samo wystąpi do walki, ponieważ przyszłe wybory odbędą się, jak obecnie przekonano się, bez żadnego przymusu. Pan Cirillo Junior uzupełnił to oświadczenie, twierdząc że Stronnictwo Republikańskie nie zajmie stanowiska ani za ani przeciw interwentorowi, ponieważ, wogóle jest przeciwne rządowi dyktatorskiemu, a więc i wszelkim interwentorom. Po wprowadzeniu napowrót w życie konstytucji, gdy stworzy się normalny rząd w Stanie S. Paulo, wówczas stronnictwo P. R. P. będzie starać się mieć współudział w zarządzie stanu.

Kurytyba.

Zastępca p. Interwentora podał się warunkowo do dymisji

Kapitan Menna Barreto sekretarz parański Spraw Wewnętrznych i zastępca p. Interwentora, prosi o zwolnienie ze stanowiska, jeżeliby było rzeczą prawdziwą, że pracuje się w Rio de Janeiro de Janeiro, nad zjednoczeniem różnych kierunków politycznych w Paranie co spowodować by miało obsadzenie stanowisk sekretarzy Stanu, nowymi osobistościami, lecz że nie przyszło jeszcze w tej sprawie do ustalenia opinji. Pan Manoel Ribas zdemontował zupełnie te pogłoski, zapewnił swych współpracowników o zupełnym zaufaniu, jakie w nich pokłada i zaznaczył, że i w Rio de Janeiro Rząd nie myśli o żadnych zmianach w Paranie.

Rio de Janeiro.

Ś. P. Rocha Pombo.

Telegram doniósł o smutnej stracie jaką poniosło społeczeństwo brazylijskie, przez śmierć największego historyka, Rocha Pombo. S. P. Rocha Pombo urodził się w Morretes w r. 1857, był zrazu nauczycielem ludowem, poświęcił się z zapałem pracy na niwie literacko społecznej jest on autorem wielu dzieł niezmiernie wartości, lecz największą zasługę położył jako historyk. Jego to talentowi i pracy zawdzięcza Brazylija swą najlepszą i najobszerniejszą Historję, dzieło nowoczesne, dokładne i pełne erudycji. Z pod jego pióra wyszedł szereg dzieł literackich, dydaktycznych i publicystycznych. Brał on również wybitny udział w polityce.

Przeniesłszy się do Rio de Janeiro, został ostatnimi czasy, wybrany członkiem Akademji Umiejętności, lecz z przez ironję losu śmierć nie pozwoliła mu zająć, tak sprawiedliwie zasłużonego fotelu, w gronie, nieśmiertelnych. Ś. p. Rocha Pombo zmarł w swej re-

Koncert Symfoniczny Muzyki Polskiej w Kurytybie.

W sobotę, dn. 8 lipca o godz. 8 m. 30 wieczorem odbędzie się w sali Związku Polskiego w Kurytybie Koncert symfoniczny muzyki polskiej, urządzony na cześć Pana Marszałka Władysława Raczkiewicza, Prezesa Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy. Koncert wykona Kurytybska Orkiestra Symfoniczna pod batutą Kpt. Romualda Surianiego. Program koncertu obejmuje:

Polski hymn narodowy
Brazylijski hymn narodowy
L. Różycki — Anelli, poemat symfoniczny
M. Ogiński — Pożegnanie ojczyzny, polonez
S. Moniuszko — Serenada Rustica z opery Verbum Nobile
S. Moniuszko — Bajka, uwertura koncertowa
Wł. Neuman — Fantazja żalobna
M. Karłowicz — Rapsodia litewska
F. Chopin — Fantazja motywow
Wejście na koncert kosztuje 1 milrejsa od osoby. Krzesła numerowane po 2\$500 od osoby. Łoże po 15\$000.

Koncert ten, wykonany przez orkiestrę, składającą się z przeszło 50 najlepszych muzyków kurytybskich wszystkich narodowości, będzie pierwszą tego rodzaju imprezą w sali Związku Polskiego. Polacy będą mieli okazję usłyszenia muzyki polskiej o najwyższej wartości artystycznej w pierwszorzędnym wykonaniu. Ponieważ ceny wejść są niebawym niskie, wszyscy mają możliwość wziąć udział w tym wielkim koncercie.

Bilety do nabycia u Oidakowskiego (Café Gloria) i u Gospodarze Związku Polskiego.

Prezes Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy P. Marszałek Senatowi Wł. Raczkiewicz w Brazylii.

Dnia 23 czerwca b. r. na statku „Massilia”, przybył do Brazylii Prezes Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy — naczelnej reprezentacji ośmiomilijonowej masy wychodźstwa naszego — p. Marszałek Senatowi Władysław Raczkiewicz.

W porcie Rio de Janeiro powitali p. Marszałka: Poseł Rzeczypospolitej Polskiej, Dr. T. Grabowski wraz z personelem Poselstwa, przedstawiciel Rządu brazylijskiego, delegaci towarzysztwa polsko-brazylijskiego, prezes towarzystwa „Polonia”, prezes „Związku Zydów Polskich” oraz licznie zgromadzeni rodacy. Obecni byli również w poważnej liczbie przedstawiciele prasy brazylijskiej. Zgromadzeni serdecznie powitali p. Marszałka Raczkiewicza, hojnie obdarowując Go kwiatami.

Rząd Brazylii oświadczył, że uważa p. Marszałka za swojego gościa i zarezerwował dla Niego i towarzyszy Jego podróży apartamenty w hotelu „Gloria”. Panu Marszałkowi towarzyszą w drodze: redaktor „Polaków Za granicą”, Bohdan Lepecki oraz wybitny znawca zagadnień gospodarczych, towarzysz p. Marszałka z okresu walk o niepodległość Polski, p. dyr Adam Piotrowski.

Bo krótkim wypoczynku w hotelu p. Marszałek złożył wizyty członkom Rządu brazylijskiego.

Nazajutrz polskie towarzystwo „Polonia” urządziło przyjęcie na cześć Pana Marszałka. Liczne zgromadzeni rodacy grzmiącym oklaskom powitali wchodzącego na salę dostojnika polskiego.

Imieniem kolonji polskiej w Rio de Janeiro powitał p. Marszałka Prezes „Polonji” p. Adam Nowicki. Następnie p. Filip w obszernym przemówieniu, nawiązującym do obchodzonego na całym wychodźstwie „Święta Morza”, mówił o prawach naszych do morza i Pomorza. Na zakończenie, p. Marszałek w płomiennym przemówieniu oświadczył, że POLSKA JEST PAŃSTWEM WIELKIEM I SILNEM, I NIE OŚAWIA SIĘ, ABY CZYJEKOLWIEK WROGIE ZAKUSY MOGŁY JEJ ZASZKODZIĆ. Zaznaczył również iż wychodźstwo powinno zachowywać jaknajwiększą spójność i spełniać gorliwie swoje obowiązki.

W czasie przyjęcia udekorowany został Złotym Krzyżem

wiązki zarówno wobec Narodu Polskiego, jak i państw, na terenie których losy kazaly im zamieszkiwać. Tasty na cześć Polski, jej Prezydenta, Marszałka Piłsudskiego i P. Marszałka Raczkiewicza zakończyły utrzymanie w serdecznym tonie przemówienie.

W czasie pobytu p. Marszałka w Rio przyleciał do stolicy nasz polski lotnik, p. kpt. Skarżyński. Pan Marszałek powitał go na lotnisku, składając, mu, jako Prezes Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy, serdeczne życzenia imieniem całej Polonji Zagranicznej.

Dnia 26 czerwca wieczorem odbyło się śniadanie na cześć Pana Marszałka. Po śniadaniu odbył się raut, który przetrwał do późnej nocy. Zarówno śniadanie, jak i raut zgromadziły szereg najwybitniejszych dygnitarzy brazylijskich, ambasadorów i posłów, akredytowanych w Rio de Janeiro, przedstawicieli prasy oraz wysokich sfer towarzyskich stolicy. Wśród licznego i świetnego grona znaleźli się, między innymi, minister spraw zagranicznych Brazylii, były przewodniczący Zgromadzenia Ligi Narodów, p. Afranio de Mello Franco oraz minister rolnictwa, p. Juarez Tavora.

W czasie przyjęcia udekorowany został Złotym Krzyżem

(Ciąg dalszy na stronie 10.)

UWAGA!!
Agencja Szczęścia
„A CURITIBANA“
Ulca 15 de Novembro, 146 (obok poczty)
5 i 12 lipca
2 ciągnięcia Loterii Parańskiej, po 25 kontów każde!
Bilety Federalne jak i Stanowe
Nie zwlekajcie
zaopatrzenie się jeszcze dzisiaj w bilety loteryjne.
Dla odsprzedawców specjalne ustępstwa.

450 do 500.000 miesięcznego zarobku
Pragnie pan zarobić tę sumę, nie opuszczając swego domu? Niech pan pracuje na swój rachunek, wyrabiając artykuły i preparaty, powszedniego użytku, a łatwych do zbycia, wszędzie. Gwarantuje się pomyślne rezultaty ludziom pilnym. Wielu zarabia na życie, pracując na własną rękę, w domu. Należy wystać 5\$000, listem poleconym, by otrzymać, cudowne przepisy.
Adres: V. FELIX CRUZ,
Rua V. Guarapuava n. 1779 Curitiba Paraná.

VILLA ZELINA

Na przedmieściu São Paulo w miejscowości zamieszkałej przez Polaków

Loty do sprzedania

na długoterminowe spłaty, na których też możemy dla kupującego pobudować dom. Cena spłaty nie wynosi cen dzierżawienia domu.

Spłata miesięczna loty 40\$000 od której nie liczymy procentów.

Spłata miesięczna domu 40\$000.

Miejscowość sucha, zdrowa, wysoko położona, blisko stacji kolejowej Ipiranga, tramwaj, elektryczność itd.

Czyste dokumenty własności.

Po bliższe informacje prosimy zgłaszać się do:

CARLOS KORKISCHKO

w dniu powszednie od godz. 12 do 4-tej na:
Praca Antonio Prado 3 sobr. (naprzeciw City Bank)

zaś w dniu świąteczne i niedziele na miejscu:
Avenida Zelina 33, Tramwaj 32 Villa Prudente.

Właściciel ziemi CLAUDIO MONTEIRO SOARES.

Tylko znawcy zaświadcza.

że przyjemne palenie papierosów jest wtedy, gdy używa się higieniczne i nieszkodliwe

TUTKI PAPIEROSOWE

które oczyszczają nikotynę przez nałożoną wałę w środku tutki. Cena za 100 sztuk tutek tylko 600 reisów, za tysiąc 4\$500, a z przesyłką do innego miasta 6\$000

Maszyna do robienia papierosów 1\$000
Sto książeczek papierków paryskich do robienia papierosów 12\$000.

MAURICIO STADLER

PIERWSZA FABRYKA TUTEK PAPIEROSOWYCH
RUA S. CAETANO, 208 — SÃO PAULO, Cap.

POTRZEBUJEMY AGENTÓW I PRZEDSTAWICIELI.

Kto chce mieć dobrą i tanio, używaną, prawie nową

MASZYNĘ DO SZYCIA

niech się zwróci do

Casa ADÃO

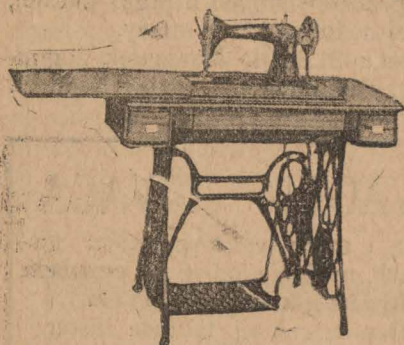
Właściciel A. Bocewicz

Rua Conselheiro Ramalho 274

(Róg Avenida Brigadeiro Luiz Antonio)

Tramwaje 3, 5, 30, 40 i 47. Telefon 7-6191

SÃO PAULO

Doży wybór maszyn do szycia do użytku domowego, jako też przemysłu, używane po cenach niskich; ręczne od 45\$ i nożne od 125\$ i wyżej, Singera i innych najlepszej marki fabryk. Nowe maszyny Singera dajemy na spłaty miejscowym. Pozamiejscowym odbiorcom wysyłamy bez doliczania opakowania i dostawy do kolei. Na żądanie wysyłamy katalogi maszyn.

Futra! Wielki wybór wszelkiego rodzaju futer!! --- Naprawy z gwarancją!!
Naprawy od 10\$000 **Futra od 30\$000** UWAGA! Pranie futer i rękawiczek **Futra!**
„ESTILO ORIGINAL“ = FRYDERYKA A. DICKOW = Rua 15 de Novembro, 472 | Dewiza firmy jest — Wielki obrót, mały zysk! | 305-30-42

Za wpłatą nieznacznej kwoty 1\$500, 2\$000, lub 3\$000 miesięcznie, możecie być na wypadek choroby zabezpieczeni!!!
Oddział lekarski przy „Bureau de Informaçoes”
 rua 15 de Novembro 257. tel. 944

Dr. Maximo Pinheiro Lima
 Konsultorium rua Mar. Floriano Peixoto 110
 KURYTYBA.

Wszyscy członkowie „Biura Informacyjnego wplacający składki (3\$000 — pracodawcy, 2\$000 — urzędnicy i 1\$500 — pracownicy fizyczni) mogą korzystać bezpłatnie z porad lekarskich.
 Po bliższe informacje zgłaszać się
 rua 15 de Novembro 257 i p. Floriano Peixoto 110.

Dr. Józef Czaki

Choroby kobiet i wewnętrzne.
 Godziny przyjęć w Kurytybie:
 środy od 2-jej do 4-jej po południu
 i czwartki od 9 do 11 przed poł.

Pharmacia Popular

róg ul. Aquidabam i Praça
 Zacharias
 Resztę dni w tygodniu przyjmuje
 w Araukarij

Cygan z Polski, Alfons Swistak, międzynarodowym oszustem --- Manolesco lub Minesco

Polskie władze policyjne powiadomione zostały przez prezydium policji w Helsingforsie, że zatrzymano tam międzynarodowego oszusta Jeana Minesco.
 Jest to niebezpieczny przestępca, poszukiwany od dłuższego czasu przez sądy w miastach polskich za oszustwa i fałszerstwa. Aferzysta ten używa pseudonimu Jean Minesco, a przez pewien czas posługiwał się dokumentami na nazwisko Manulesco.

W rzeczywistości jest cyganem, pochodzącym z Polski, o nazwisku Alfons Swistak. Był on specjalistą od wyłudzenia większych kwot pieniężnych pod pozorem wymiany banknotów. Niekiedy posługiwał się znanym trikiem: sprzedawał paczkę autentycznych banknotów, jako fałszywe. Nabywca widząc iż rzekomo fałszywe banknoty są ładną podobne do autentycznych, płacił dobrą cenę. Następnie jednak Minesco nasyłał na nabywcę policję, mówiąc, że zostawił tam tekę z pieniędzmi. Nabywca rzekomych fałszyfków w obawie przed aresztowaniem nie przyznawał się do teki z pieniędzmi, która w ten sposób zpowrotem wracała do oszusta.

Za tego rodzaju przestępstwo zatrzymana została policja fińska, która w porozumieniu z policją polską odstawiła niebezpiecznego cygana do granicy.

Zgon Jana Lotha

Po dwuletniej chorobie zmarł w Otwocku przeżywszy 32 lata s. p. Jan Loth jeden z najwybitniejszych sportowców i działaczy sportowych w Polsce.

Przez szereg lat s. p. Loth był bramkarzem i napastnikiem Polonii, a potem wybitnym tenisistą. Za zasługi położone na polu krzewienia sportu w Polsce zmarły odznaczony był srebrnym krzyżem zasługi.

Choroba Kusocińskiego

Po ostatnich intensywnych treningach i dwóch startach Kusocińskiego w Pradze i Warszawie — poczuł on silne bóle w obu nogach. Lekarze skon-

stawiły rozmów, między obydwojma prezydentami, za bytności generała Justo w Rio de Janeiro. Co się tyczy daty spotkania, to nie jest ona jeszcze pewna. W każdym razie, w Buenos Aires spodziewają się, że nowy poseł argentyński w Rio de Janeiro, p. Carcano ustali wspólnie z Rządem Brazylijskim datę odwiedzin prezydenta Justo w Riode Janeiro.

Odebranie „Exequatur” konsulowi boliwijskiemu

Rząd Argentyński odebrał «exequatur» konsulowi boliwijskiemu w Salta, ponieważ udowodniono że był zamierzany w konspiracji rewolucjonistów argentyńskich usiłujących, za jego pośrednictwem sprowadzić broń z Boliwii. Fakt ten, według zapewnienia władz, nie zmieni w niczym dobrych stosunków, między Argentyną a Boliwią. Rząd Argentyński polecił ponadto, otoczyć osobę niefortunnego konsula najgorliwszą opieką, by zapobiec jukiemukolwiek wypadkowi.

Pożyczka dla Prowincji

Kongresowi został przedłożony projekt pożyczki, w wysokości 12 u milionów pezów, dla różnych prowincji argentyńskich.

statowali wsiak prawego stawu kolennego oraz powiększenie kolatki maziowej stawu lewej nogi i zalecili dwumiesięczną kurację w Ciechocinku. Niewątpliwie władze sportowe umożliwią kurację Kusocińskiemu w Ciechocinku, gdyż zaniedbanie choroby — według orzeczenia lekarzy — groziłoby dalszemi przykremi konsekwencjami.

Walne Zebranie Junaka 1

Zarząd Junaka 1, uchwałę z dnia 15 maja, zwołuje Nadzwyczajne Walne Zebranie na dzień 20 LIPCA 1933, w celu przedstawienia członkom obecnego stanu Tow. i projektu podwyżki składek miesięcznych.

Wszyscy członkowie winni się stawić.

Początek o godz. 8-jej wieczorem. Drugi termin — godz. 9-ta.

Walne Zebranie

Zarząd Związku Polskiego podaje do wiadomości członków, że dnia 16 lipca 1933 o drugiej godzinie popołudniu w dużej sali Związku Polskiego w Kurytybie, odbędzie się półroczne walne zebranie na które wszystkich członków uprzejmie zaprasza.

Ze względu na sprawy ważne liczny udział jest bardzo pożądanym.

Udowodnijmy licznym przybyciem, że losy naszego Towarzystwa nie są nam obojętne i że pragniemy brać czynny udział w sprawach nas obchodzących.

Prezes: (Lachowski) Sekretarz: (Kulec)

BÓL

Jedynym środkiem dla uśmie-
 rzenia go jest
 UŻYCIE

BALSAMU
 STA. HELENA

DYPLOMOWANY

Lekarz-Dentysta

Jan Skalski

posiadający długoletnią praktykę, wykonuje wszelką pracę wchodzącą w zakres dentystryki, starannie i po najniższych cenach.

Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18. RUA AQUIDABAN róg BRIGADEIRO FRANCO

Kurytyba Paraná

Wielki skład obrazów i dewocji, książek do nabożeństwa, obrazków, krzyżyków, kropielnic i t. p. Oprawa książek — fabryka pieczęci i kajetów.

Drukarnia

Na składzie artykuły szkolne, papier, koperty i t. p.

C. E. SCHULZ & Cia.

Rua Barão do Serro Azul 66-72 — Kurytyba.

NIE CZYTAJ TEGO OGŁOSZENIA, BO NIE JEST ZAPŁACONE.

Não compre em casa nas antes de ver o preço os nossos preços. CASA DAS CASERNAS Para G. Generoso Marques, 31 CURITIBA Não confundir com a tem uma porta de

Ze świata

Spotkanie gen. Góreckiego z ks. Walji

London. — Odkonane było w Londynie posiedzenie dorocznej konferencji Legionu Brytyjskiego w obecności księcia Walji, który jest patronem tej organizacji. Prezydent Legionu przedstawił ks. Walji prezesa Fidac'u gen. Góreckiego. Ks. wypytywał gen. Góreckiego o sprawy polskie.

Organizacji polskich dziennikarzy w Paryżu.

Paryż. — Pod przewodnictwem prof. Antoniego Potockiego odbyło się doroczne walne zgromadzenie związku zawodowego dziennikarzy polskich w Francji. Po przyjęciu sprawozdania z działalności zarządu za rok ub. oraz po zapoznaniu się ze stanem funduszy związku, na wniosek komisji rewizyjnej udzielono ustępującemu zarządowi absolutorjum. Dokonano następnie wyborów nowych władz związkowych. Po sprawozdaniach wywiązała się ożywiona dyskusja kwestji dalszej działalności związku na terenie Paryża.

Dwa nowe straszliwe gazy trujące wprowadzili Niemcy

Paryż. — Prawicowy «Rempart» podaje rawelacyjną wiadomość, pochodzącą rzekomo z angielskich sfer wojskowych. Na zasadzie tej informacji miałyby się brytyjski komitet obrony im-

perialnej zajmować niebezpiecznym gazem i bakterjologicznym, grożącym na wypadek wojny z Niemcami.

Jak miał ostatnio oświadczyć jeden z wybitnych chemików niemieckich, przygotowują Niemcy dwa nowe gazy trujące o nie-

Więści z Argentyny

Wypadek okrętowy.

Parowiec «Brascellas» stał się ofiarą poważnego wypadku u ujścia rzeki La Plata. Pasażerzy zostali zabrani na pokład niemieckiego statku «General Artigas».

Kara śmierci.

Senat argentyński zajmował się na ostatnim posiedzeniu kwestją wprowadzenia napawrot kary śmierci do kodeksu karnego.

Ustalenie płac.

W czasie dłuższego posiedzenia Kongres ustalił wysokość płac dla całego personelu Kolei Centralnej, zaprowadzając oszczędności przez zmniejszenie pensyj.

Zaprzeczenie.

General Tiranzo zaprzeczył w otwartym liście, by utrzymywał jakiegokolwiek stosunki z boliwijskim konsulem Salto i oświadczył, że nawet nie zna wspomnianego konsula.

Szarańcza.

W prowincji Santa Fé niezmiernie masy szarańczy opadły na uprawne pola, grożąc zniszczeniem zbiorów. Rząd miejscowy zwrócił się do Centralnej Władzy o pomoc.

Analiza herwy.

Na mocy dekretu Rządu Argentyńskiego z dn. 27 czerwca, począwszy od 20 września b. r. wszelkie przesyłki herwy mate mają podlegać obowiązującej analizie.

General wydalony z wojska

General Severo Tarazo został wykluczony z szeregów wojska, z racji, że udowodniono mu iż starał się otrzymać pomoc Rządu Boliwijskiego, celem wywołania ruchu rewolucyjnego przeciw Rządowi Argentyńskiemu, oraz za czynny udział w zamieszkach, wywołanych, w niedalekiej przeszłości przez eksprezidenta Irogoyena. Minister Spraw Wewnętrznych, pomimo usilnych nalegań przedstawicieli prasy, oświadczył, że nie może dać żadnych wyjaśnień w tej sprawie z racji iż śledztwo jest prowadzone przez władze wojskowe w najgłębszej tajemnicy. Odebranie «exequatur» konsulowi boliwijskiemu p. Lira Biron, łączy się ze spiskiem generała Severa Taranzo w Salta. Konsul boliwijski zamierzał ułatwić nabywanie broni, odebranej paragwajczykom, przez wojska boliwijskie, spiskowcom, a to by móc w razie nieudania się zamachu, zważyć winę na paragwajczyków. Rząd Boliwijski, nie dał wpłynąć jednak na się, swemu przedstawicielowi, zachowując ścisłą neutralność.

„Cascha” na palta po 4\$000 mtr. „A Parisiense”

Pochwały dla akcji pokojowej Brazylii.

Dr. Ventura Garcia Calderon, minister Perú w Rio de Janeiro, znajdujący się chwilowo w Buenos Aires, w czasie wywiadu udzielony dziennikarzom miejscowym, odnosząc się do akcji «Itamaraty» wyraził się ze jest godną najwyższej pochwały pracą nad zbliżeniem się narodów południowo-amerykańskich, którą przedsięwziął obecnie kanclerz brazylijski Mello Franco, którego udział w załatwieniu kwestji Letycji, jest powszednie znany. Do dał jeszcze, że w czasie swego pobytu w Brazylii, mógł stwierdzić gorące życzenie całego narodu brazylijskiego, zbliżenia się do swych pobratymców, z nad rzeki La Plata.

Rua 15 de Novembro 517
PACIORNIK
MOVEIS

starcie z Indjanami

Z Formozy przyszło urzędowe sprawozdanie w sprawie starcia między wojskiem argentyńskim a boliwijskimi indjanami. Na granicy, między Boliwią a Argentyną, patrol pułku zandarmerji spotkał w Casabi, z boliwijskimi indjanami Churupi.

Naokoło podróży generała Justo do Brazylii.

Dzienniki zajmują się projektem wana podróży generała Justo do Brazylii, widząc w tem zamierzeniu najsukuteczniejszy sposób do dalszego zbliżenia się między Argentyną a Brazylią oraz do dalszego wyrównania różnic w kwestjach gospodarczych i społecznych między obydwojma krajami. Myśl jednoci państw kontynentu południowo-amerykańskiego, powinna stanowić pod-

PIANINA
 NUTY
 GITARY
 RADJO
 Części składowe radja
 SKRZYPCE
 HARMONJE od 8 do 120 basów
 MANDOLINY
 Części składowe Instrumentów
 Zakład reperacyjny
 Papier do pisania nut

CASA HERTEL
 Pracę Dr. Generoso Marques
 N. 62
 Telefon 490
 Kurytyba

LIVRARIA MUNDIAL
 RUA 15 DE NOVEMBRO, 240
 Curitiba — Paraná

Z zakładami granicznymi i pierwszorzędnym składem papieru, jest najpierwszą w Paranie. Posiada po cenach specjalnych dla kupców na prowincji i szkół, najbardziej kompletny wybór książek szkolnych i artykułów dla szkół.

Fabrykując już oddawna chleb glutenowy, zwany chlebem Zdrowia, który był jednak zupełnie strawny — ostatnio wypuściliśmy na rynek:

Chleb Świętego Jana

wypiekany z najlepszej mąki pszenicznej i żytniej, zachowujący wszystkie witaminy, lekki, miękki, ogromnie pożywny i doskonały w smaku

Chleb Świętojański jest już w sprzedaży od 24 czerwca i nazyć go można

w PIEKARNI „AURORA”
 Rua Barão do Rio Branco, 296
 i w firmie „MANNA”
 Pracę General Osorio 23.

(298 - 30 - 33)

Promptus

Prysznic rozgrzewany zapomocą alkoholu, dla każdego domu. — Zwykły, ekonomiczny, praktyczny i nie niszczy się.

Minimalną ilość alkoholu za 100 reisów można sobie przygotować wysmieniwszy KAPIEL, o którejkolwiek bądź gdziekolwiek, która może trwać 15 minut

Ostatni wyraz komfortu i wygod.

Instalacja szybka i bez żadnych komplikacji.

Niema niebezpieczeństwa eksplozji.

WYŁĄCZNI PRZEDSTAWICIELE NA BRAZYLJĘ
NOCITI & CIA. LTDA.
CURITIBA — Rua Marechal Deodoro 335 — PARANÁ

Rio Grande do Sul.

Wywóz ryżu

Według danych dostarczonych przez syndykat hodowców ryżu wywieziono do 21 czerwca przez port w Porto Alegre następujące ilości ryżu:

Ryż Japoński — Celny gatunek: klasy A 1348 worków, klasy B. 1881 worków, klasy C 50 worków — razem 3315 worków. Średni gatunek — klasy B 118 worków — Pośledni gatunek 405.

Ryż Agulha: Celny gatunek: klasy A 825 worków, klasy B. 219 worków — razem 1044 worków, — pośledniego ryżu 44 worków. Ogólna ilość ryżu eksportowanego w tym dniu wynosi 6.826 worków.

Dzień „zimna“

Z inicjatywy dyrekcji i nauczycielek Elementarnego Kolegium 3 de Outubro, w dzień Przenajświętszego Serca Jezusowego, biedni uczniowie, otrzymali ciepłe koszule, koldry, skarpetki i ubrania i obuwie. Dary te zostały zebrane przez nauczycielki od

zamożnych osób, wielkich magazynów i domów bankowych oraz Władz Stanowych.

Bajeczny Spadek po komandorze Faustynie Correa

Bajeczny spadek po komandorze Faustynie Correa zajmuje obecnie umysł nie tylko w Stanie Rio Grande do Sul, lecz w całej Brazylii, Urugwaju i Argentynie. Spadek wynosi kilka milionów kontów, lecz zgłosiło się już przeszło 1000 spadkobierców z wymienionych krajów. Najwięcej szans ma 11 rodzin riograndeńskich, znajdujących się w pierwszym stopniu pokrewieństwa, ze zmarłym przed laty bogaczem, którego majątek znajdując się ulokowany na procenty składane, powiększył się do zawrotnych sum.

Interwenor dba o los urzędników

General Flores da Cunha rozkazał przeprowadzić rewizję pensyj urzędników stanowych, którzy od dawnego czasu nie otrzy-

mal podwyżki. Gest ten naturalnie spotkał się z uznaniem interesowanych, a także wzbudza podziw, dowodząc świetnego stanu finansów, Rio Grande do Sul, gdyż cały świat kureczy się, zmniejszając swe wydatki, a jedynym ów Stan, ma zamiar dobrowolnie powiększyć je.

Konsul Urugwajski prosi o nieuzasadnioną pogłoskę.

P. Antonio di Pasca, konsul urugwajski w Porto Alegre, zaprzecza nieuzasadnionej wiadomości, jakoby w jego kraju miała wybuchnąć zaraza epizootyczna między bydłem domowym, powodując wiele wypadków śmiertelnych. Pan Antonio di Pasca, stwierdza nieprawdziwość krążącej wieści dodając że w wypadku podobnej zarazy Rząd Urugwajski znalazł by się na wysokości zadania i stosując się do praw międzynarodowych, zawiadomiłby o niebezpieczeństwie zarazy w jej choroby Rząd Brazylijski.

Warunkowe uwolnienie trzech skazańców.

Za wzorowe sprawowanie się w Domu Poprawy otrzymali warunkowe uwolnienie skazańcy, Policarpo Justo da Silva, Estanislao Corrêa i B. Iivar Trindade de Oliveira.

General Flores da Cunha nie przyjmie prezydentury

Obecny interwenor Stanu Rio Grande do Sul oświadczył, że żadną miarą nie mógłby przyjąć prezydentury swego Stanu, w wypadku gdyby została postawiona jego kandydatura na to stanowisko.

Poliantea Riograndense.

Pod tym tytułem przygotowuje się dzieło redagowane przez dziennikarzy Augusta Totta Rodrigues i Artura Carneiro Sobrinho, mające przedstawić światu wszelkie poczynania generała Flores da Cunha, interwenta Stanu, z punktu widzenia nie tylko politycznego, lecz równi z administracyjnego. Dzieło to bogato ilustrowane wydane będzie w dziesięciu tysiącach egzemplarzy, a będzie rozdawane bezpłatnie między wybitniejszych mieszkańców Brazylii.

VII Kongres Rolniczy i wystawa kukurydzy.

Czynią się gorączkowe przygotowania do otwarcia VII Kongresu Rolniczego i Pierwszej Wystawy Riograndeńskiej Kukurydzy. Termin otwarcia tak Kongresu jak Wystawy oznaczony jest na dzień 10 lipca.

Zniesienie warunkowego zwolnienia od kary.

Jesuno Vargas, który był skazany za różne przestępstwa na dłuższe więzienie, został za dobre sprawowanie się zwolniony warunkowo od dalszej kary więzienia. Po trzech miesiącach wolności popełnił on w stanie niestrzeżowości w Santa Maria dwadzieścia włamań połączone z kradzieżą. Został on uwięziony, a sąd znosił przywilej wolności warunkowej, której używał, a wskutek swej lekkomyślności i tak niefortunnie utracił.

Chile.

Kongres obradował nad sposobem, podniesienia upadającego przemysłu wydobywania saletry chilijskiej i nad odzyskaniem rynków europejskich, afrykańskich i azjatyckich, na którym saletra syntetyczna wyparła w zupełności saletrę chilijską.

Peru.

Prezydent ministrów Mauzamil wręczył prezydentowi Republiki general Benavidez, kolektyną prośbę gabinetu o dymisję. Przyczyna tego kroku jest, nieznaną, w każdym razie musi leżeć, w rozmaitych zajęciach politycznych, które miały miej-

Zmuszona wszechstronną konkurencją CASA COMBATE

Zawiadamia Sz. polską klientelę, że ma na składzie wielki wybór towarów po cenach bezwzględnie niskich, wydając walkę drożyznie i ochraniając kieszeń nabywcy.
CZYTAJCIE:

Tecido Esponja, ostatnia moda, na suknie zimowe, piękne odlenie, szerokość 1,40, metr 8\$000
Guziki niklowane, cena reklamowa, tuzin 3\$000
Berety z najlepszego gatunku, różnych kolorach, po 6\$000
Formy (carapucas) na kapelusze damskie, różne kolory 5\$500
Torebki z Galalite, damskie, gładkie i fantz. od 12\$000
Pantofelki na zimę, różne numery, para 3\$500
Ubranka z prawdziwej wełny, dla dzieci, każde 5\$000
Płótno surowe, extra, sztuka 10 metrów 9\$000

Wełna „Atlante“ w kolorach 1\$000
Wełna „Gioconda“ najlepsza 1\$500
Algodão alvejado, szerok, szt. 10\$000
Bachan kolorowy, na kimonos 1\$600
Bachan pasiasty na piżamy m. 1\$800
Bachan ciężki, biały i kremowy 1\$500
Imitacja linho, grube, 12 kol. m. 1\$200
Lingerie nadz. różno-kol. m. 8\$000
Jedwab cordoné, ciężki, wsz. kol. 6\$000
Jedwab pas., na suknie i koszule 11\$000
Krepa Mongol, ciężka, metr 16\$000
Sultana jedwabna na mant. m. 15\$000
Skarpetki Fil de Ecosse para 1\$500, pół tuzina 6\$000
Pantofelki zimowe, para 3\$500
Holewki dla mężczyzn, para 14\$000
Płaszcz kąpielowy, nadzwyczaj pierwszorzędny, wszelkie kol. 42\$000
Płaszczki z wełny dla pań 12\$000
Suknie wełniane (3 sztuki) 20\$000

Wielka ilość resztek, które sprzedajemy na metry i na kilo
RÓŻNE NOWOŚCI! Więcej niż za 300 kontów towaru, który otrzymujemy z największych fabryk kraju.

Casa Combate Av. João Pessoa, 1
Telefon 3-9-8

se ostatnimi czasami. Prezydent Republiki odbył szereg rozmów, z byłym prezydentem gabinetu i prezydentem Kongresu, lecz dotychczas nie jest rzeczą znaną, z jakich osób będzie się składać nowy gabinet.

Carl José Pet 5\$000
W. Theis 5\$000
Jan Dybas 5\$000
Stefan Różański 10\$000
Antoni Kocar 5\$000
Józef Cereda 5\$000
Franciszek Janowski 5\$000
Manuel Baro 200\$000

Ogółem zebrano: 745\$000 i 13 tuzinów desek. Za pomoc udzieloną komitetowi Szkolnemu imieniem Szkoły serdecznie dziękuje Jan Ciunachowicz. 30-5-1933 r.

Listy z Prowincji

Od Komitetu Szkolnego na Kl. 34, Municipium Jaguarahya otrzymaliśmy wykaz składek, jakie tamtejsi mieszkańcy złożyli na budowę domu dla Szkoły Polskiej.

Jan Ciunachowicz zajmował się specjalnie zbieraniem składek i ofiar na ten cel i przesłał nam listę, którą poniżej umieszczamy:

Jan Ciunachowicz 130\$000
Leopold Ciunachowicz 40\$000
Piotr Buniowski 130\$000
Bronisław Żelazowski 130\$000
Eduardy Ferreira 5\$000
Eric Gutmacher 5\$000
Emiliano Carnero 1 tuzin desek
Comp. de Papel 10
Franciszek Łytek 2
Fryc Arnold 20\$000
Grzegorz Nowosiodło 10\$000
Stankiewicz Bolesław 15\$000
Elisio Xavier da Silva 5\$000
A. Lantoi 10\$000
Pen Skauen 10\$000
Mario Carnero 5\$000

† S. p. Marja Jankowska, żona Antoniego opatrzona świętymi sakramentami, zmarła dnia 26 czerwca 1933, w kolonji Ipiranga (Guajuwira) przeżywszy lat 48. Pogrzeżeni w głębokim smutku mąż, synowie i rodzina zawiadamiają krewnych i znajomych o pogrzebie, który się odbył dnia 27 w kolonji Guajuwira.

Magnezja płynna MURRAY
niezawodna na choroby żołądka

AUXILIADORA PREDIAL S. A.

PIERWSZA KASA POŻYCZKOWO - BUDOWLANA W BRAZYLJI

Bez procentów-bez kapitału

W CELU OSIĄGNIĘCIA WŁASNEGO OGNISKA DOMOWEGO

Budowa, kupno domu albo terenu i amortyzacja hipotek

Kontraktów zrobionych do dnia dzisiejszego jest na sume Rs. 46.832.500\$000
31 domów oddanych klientom do dnia 31-3-33 na sume Rs. 2.100.000\$000

Bez losowania

Agencja w Kurytybie - BUDYNEK WENDLERA
Rua 15 de Novembro N. 412. — Telefon 484

Livonius & Co.

Pierwsze zrealizowanie kontraktu w Stanie Paraná 5 czerwca 1933

Czyście kiedy odwiedzili

„A Parisiense“?

= NIE!!!

A więc odwiedźcie nas dziś jeszcze, by sprawdzić nasze ceny!

Z okazji bilansu kwartalnego wyprzedajemy wielki wybór towarów, jak:

plótna, kretony, płótno surowe, materiał pasiasty, pończochy, skarpetki, jedwabie, drobiazgi i t. d.

Wszystkie te artykuły sprzedajemy po cenach FABRYCZNYCH mając jako zysk jedynie nasz procent od fabrykanta.

UWAGA: Odwiedzenie naszej firmy, nie zobowiązuje do kupna. Dla pp. kupców specjalne ustępstwa!

Nie traćcie sposobności!!! Nie traćcie sposobności!!!
„A PARISIENSE“ — do — „A PARISIENSE“
SANTIAGO ITZCOWICH — do — SANTIAGO ITZCOWICH
Praça Gen. Marques, 51 — Praça Gen. Marques, 51

CURITIBA - PARANÁ

Z POLSKI

Odznaczenie kpt. Skarżyńskiego

P. Prezydent Rzplitej nadał Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski kpt. Stanisławowi Jakóbowi Skarżyńskiemu — zdobywcy Atlantyku.

Kronika morska

Nowa linja okrętowa z Gdyni do Leith

W Gdyni powstała nowa stała linja okrętowa, która połączy port gdyński z portem Leith w Szkocji. Statki będą kursowały raz na tydzień. Nowa linja uruchomiona będzie przez angielskie towarzystwo okrętowe «Currie», reprezentowane w Gdyni przez agencję okrętową F. G. Reinhold.

Bezpośrednia komunikacja ze Szkocją ma doniosłe znaczenie dla firm jajezarskich.

Polaczenie Okrętowe Portów Polskich z Francuską Afryką Północną

Jedno z większych towarzystw okrętowych duńskich uruchomi w najbliższych dniach linję okrętową pomiędzy Gdynią i Gdańskiem a Tanisem przez Antwerpję. Statki będą kazały dwa razy na miesiąc. Maklerem tej nowej linii będzie Polska Agencja Morska.

Dalsze Inwestycje w Porcie Gdyni

Na posiedzeniu Rady Portu

Mam zaszczyt zawiadomić Polską klientelę że otworzyłem przy **Av. João Pessoa 2 róg Ebanu Pereira** sklep, połączony z barem, zaopatrzony we wszelkiego rodzaju konserwy, wędliny, różne gatunki masła, serów i t. p. artykuły spożywcze.

M. Korzec

Przy bufcie posiadam trunki wyrobu krajowego jak i zagranicznego, mogące zadowolić najbardziej wymagające podniebienia

Ceny bezkonkurencyjne,
przy najwyższej jakości artykułów.
MÓWI SIĘ PO POLSKU.

Charutaria Havaneza

Av. João Pessoa 84, róg ulicy Dr. Ermelino de Leão.

Ma zaszczyt zawiadomić dystyngowaną klientelę, że otworzyła dział artykułów Galanterijnych i piśmiennych, które są sprzedawane po cenach **bezkonkurencyjnych**.
UWAGA: Przy każdorazowym kupnie klient otrzymuje kupon, zaś po zebraniu 20 takich ma prawo do wyboru jednej z wielu wartościowych premii, które znajdują się do dyspozycji Sz. Klienteli.
Mówi się po polsku.

"Sparton"

Radjo odbiorczy aparat, który jest w stanie zachwycić każdego znawcę z powodu swej wyraźnej reprodukcji

AGENCI:

Casa Nickel

Rua B. do Rio Branco 122
TELEFON 695

Ty sama jesteś winną!

Ze masz skórę pokrytą krostami, plamami. Tego by nie było, gdybyś stale używała

SABÃO RUSSO

mydło perfumowane i mające właściwości lecznicze.

JAKO PŁYN: leczy reumatyzm, oparzenia, zadrażnienia, uderzenia; ranki i t. p. Wymienione do mycia głowy, pozabawia łupieżu, pozostawiając włosy jakby ondulowane.

W MASIE: Polecane jako mydło toaletowe perfumowane, będące najskuteczniejszym środkiem na wszelkie choroby skórne.

W PROSZKU: Najbardziej ekonomiczne i najlepsze mydło do golenia. Używając go zapobiega się wszelkim irytacjom skóry.

Sprzedaz we wszystkich aptekach, drogeriach i składach kosmetyków.

gdyńskiego, które odbyło się w obecności komisarza rządu p. Sokola, dyrektora urzędu morskogo inż. Łęgowskiego, przedstawicieli armatorów, ekspedytorów, sfer przemysłowych i kupieckich i t. p. uchwalono cały szereg inwestycji, których wykonanie przyczyni się do dalszej sprawności przeładunkowej i rozwoju portu. M. in. postanowiono przygotować przy kanale portowym 200 000 m. kw. placów pod składnię drzewa eksportowego z odpowiednimi przyrządami przeładunkowymi i siecią bocznymi kolejowych dalej budowę dużego magazynu tranzytowego przy nabrzeżu francuskim oraz magazynów śledziowych na moło Wilsonowskim.

Zapowiedź wizyty eskadry angielskiej w Gdyni

Gdańsk. — Jak donosi «Danziger Volksstimme» brytyjskiej okręty wojenne «Nelson», «York», «Exeter» i «Cairo» w towarzystwie kilku kontrtorpedowców i łodzi podwodnych opuszczają Anglię celem odwiedzenia portów skandynawskich, bałtyckich i holenderskich. Eskadra brytyjska odwiedzi Gdynię, a jeden z krążowników zawinie do Gdańska.

Katastrofa lotnicza

Grudziądz. — Wystartował do lotu ćwiczebnego uczeń wyższej szkoły pilotów por. Hryniewiecki. Gdy samolot zdążył na wysokość około 1000 mtr. z niewyjaśnionych powodów oderwał się od samolotu motor. Samolot zaczął spadać. Por. Hryniewiecki wyskoczył ze spadochronem. Znajdował się on jednak w poważnym niebezpieczeństwie, gdyż opadał na duże jezioro pod Grudziądem. Dopiero przy ziemi silny porwy wiatru uniosły go i pozwoliły wylądować w odległości zaledwie 5 mtr. od jeziora. Samolot doszczętnie zniszczony.

Nowy rektor Szkoły Głównej Gosp. Wiejskiego.

Z Warszawy donoszą: — Dokonano wyboru nowego rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. W pierwszym głosowaniu wybrano prof. Jana Sosnowskiego, obecnego rektora, który nie przyjął tej godności. W drugim głosowaniu rektorem został wybrany dr. Marjan Górski, prof. uprawy roli i nawożenia.

Demonstracje rewizjonistyczne nad granicą Polski trwają nadal

W Kwidzynie odbyła się na wielką skalę zakrojona demonstracja na rzecz ugruntowania żywiołu niemieckiego we wschodnich obszarach pogranicza. W demonstracji wzięli udział przedstawiciele władz wojskowych i cywilnych oraz delegacje z Gdańska. Godność obywateli honorowych m. Kwidzyna nadano prezydentowi Hindenburgowi i kanclerzowi Hitlerowi. Przemówienie powitalne wygłosił burmistrz Goerdeler który — według doniesień Biura Wolffa — mówił

Uroczyste Nabożeństwo

na zakończenie tygodnia „Święta Morza” odbędzie się w niedzielę dnia 9 b. m. o godzinie 9.30 rano w Kościele Parafialnym św. Stanisława przy ul. Aquidaban. Na nabożeństwie będą obecni: p. Marszałek Senatu R. P. Władysław Raczkiewicz, Korpus konsularny polski oraz przedstawiciele Towarzystw i Organizacji Polskich w Kurytybie. Wszyscy Polacy, którzy mieszkają w mieście winni w dniu 9 b. m. w niedzielę przyjść do kościoła.

o akcji kolonizacyjnej zakonu Krzyżackiego i o odzyskaniu ziem, straconych przez bezsensowne przeciągnięcie granic w Traktacie Wersalskim. Nadprezydent Koch mówił o konieczności zwrotu frontu na wschód.

Według doniesień prasy, po demonstracji oficjalnej odbyło się przyjęcie dla prasy u prezydenta regencji Buddinga, które dało sposobność do zapoznania się z «nieznosną» sytuacją na granicy Polski najpierw na mapie a potem naocznie na samej granicy.

Rokowania handlowe polsko-austriackie.

Przybyła do Wiednia polska delegacja handlowa z dr. Włodzimierzem Adamkiewiczem na czele i rozpoczęła rokowania z delegacją austriacką w sprawie traktatu handlowego.

Spadek wydobycia i spadek cen ropy naftowej.

Według dokonanych obecnie obliczeń statystycznych, produkcja ropy naftowej w kwietniu b. r. wyniosła ogółem 45.412 ton, z czego na Borysław przypada 26.458 ton, na Jasło — 7.975 ton, na Stanisławów — 2.948 ton i 8.031 ton na inne miejscowości.

W porównaniu z ilością używaną w podobnym okresie ub. roku zaznaczył się w wydobyciu ropy dalszy spadek, który jest wynikiem silnego zmniejszenia wierzeń. W zakresie cen ropy trwa nadal deruta, która wystąpiła z chwilą rozbitcia się syndykatu przemysłu naftowego. W ostatnio zawieranych transakcjach płacono za cysternę dziesięciotonową ropy już tylko 1.100 zł.

Odsłonięcie pomnika Sienkiewicza w Łukowie.

W miasteczku Łuków w woj. lubelskim odbyło się w związku z 700 leciem istnienia tego miasta, uroczyste odsłonięcie pomnika Henryka Sienkiewicza, wielkiego syna Ziemi łukowskiej. Uroczoność odbyła się w Woli Okrzejskiej, opodal Łukowa.

W obecności syna i córki Henryka Sienkiewicza, oraz przedstawicieli miejscowych władz, odsłonięcia pomnika dokonał wojewoda lubelski, dr. Różniecki.

Wzrost produkcji przemysłowej.

Ministerstwo przem. i handlu komunikuje na podstawie danych instytutu badania koniunktur gospodarczych i cen, że wskaźnik produkcji przemysłowej podniósł się w kwietniu z 465 do 526, przyczem ten silny wzrost podobnie jak silny spadek w poprzednim miesiącu, wynikał z czynnika przypadkowego, mianowicie stąd, że strajk włókienniczy w marcu spowodował przejściowe gwałtowne zmniejszenie się rozmiarów produkcji przemysłowej.

Poza przemysłem włókienniczym wzrost w kwietniu wykazały: przemysł odzieżowy, w związku z ożywieniem się produkcji artykułów letnich, przemysł mineralny i budowlany w związku z rozpoczynaniem się sezonu budowlanego, hutnictwo żelazne zaś głównie dzięki eksportowi do Rosji

Natomiast ponad sezonowo zmniejszyły się jeszcze dalej wydobycie węgla w związku z malejącym wywozem i ze zmniejszeniem zapasów w kopalniach oraz handlu.

Dowcipna ucieczka komunisty z więzienia urzędu śledczego.

Warszawa. — Niezwykła afera rozegrała się w areszcie urzędu śledczego w Warszawie.

Przed niedawnym czasem przeprowadzono aresztowania wśród komunistów, których osadzono w areszcie urzędu śledczego, do dyspozycji sędziego śledczego. Wśród zatrzymanych było dwóch wybitnych działaczy komunistycznych, a mianowicie: Józef Hopfinger i Stanisław Dąbrowski.

Na obu zebrano obciążające materiały i decyzja sędziego śledczego mieli być przewiezieni do więzienia, tymczasem towarzysze aresztowanych ułatwili im ucieczkę i to w sposób bardzo osobliwy.

W dniu, kiedy miał być przewieziony do więzienia Hopfinger z polecenia sędziego miał być zwolniony z aresztu 18 letni Pinkus Szorr, który przebywał w celi nr. 14.

Tegoż dnia, kiedy dozorca aresztu Julian Gorący wszedł do celi nr. 14, zauważył, że w celi ukrył się za narą jeden z aresztowanych, który przekraczał liczbę aresztowanych, figurujących w wykazie.

Okazało się że był to Pinkus Szorr, który przed południem miał być zwolniony.

Przystąpiono do wyjaśnienia sprawy i ustalono, że przed południem siedzący w celi nr. 9 więzień Hopfinger przeszedł niepostrzeżenie do celi nr. 14 i gdy zawołano Szorra zgłosił się do dyżurnego zamiast niego.

Wyuczony przez Szorra podał dokładnie wszystkie personalja i został dzięki temu zwolniony. Gdy spostrzeżono podstęp Hopfinger dawno już ukrył się i do tej pory nie udało się go schwycić.

Istnieje przypuszczenie, że Hopfinger zbiegł zagranicę przy użyciu fałszywych dowodów.

Jednocześnie wykryto taką samą aferę w celi nr. 13 urzędu śledczego, gdzie w identyczny sposób ułatwił ucieczkę więźniowi Stanisławowi Dąbrowskiemu niejaki Józef Zabłocki, którego również miano zwolnić.

Pinkus Szorr tłumaczył się, że zdrzemnął się i nie słyszał, jak go wołano, wskutek czego Hopfinger rzekomo sam wykorzystał okazję i wymknął się z aresztu.

Szora i Zabłockiego wobec tego zatrzymano już i osadzono w więzieniu. Będą oni pociągnięci do odpowiedzialności z art. 151 k. k.

Zelfr na koszu po 1\$200

„A Parisienne“

JUŻ SIĘ UKAZAŁ W SPRZEDAŻY KREM

„PIEGOL“

z kogutkiem

Słynny i radykalny środek przeciw **piegom, plamom, wrogom, zmarszczkom** i wszelkim defektom cery.

PRODUKT FABRYKI CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNEJ
A. GAŚECKI I SYNOWIE

WARSZAWA

Krem ten używany z niezwykłym sukcesem przez słynne piękności 26 państw świata.

Żądajcie we wszystkich pierwszorzędnych aptekach, składach aptecznych i perfumerjach.

ilość duży 18\$000

„mniejszy 9\$000

Zamówienia przyjmują:

W KURYTYBIE

Krasiński Gomm & Cia Ltda;

W PONTA GROSSA

União Mercantil Paranaense;

W STANIE SANTA CATARINA I RIO GRANDE

C. Mázurek & Cia. — Canoínas.

Chapelaria Instantanea

Józefa Dąbrowskiego
Rua São Francisco, 230

Farbuje, czyści i przerabia się kapelusze. Również prasuje i czyści się kapelusze w 15 minutach, jakoteż zmienia się podszewkę. Wykonanie solidne. — Ceny niskie

„A SENHORITA“

Rua Monsenhor Celso, 17 (antiga 1 de Março)

po otrzymaniu świeżego transportu koronek, pończoch jedwabnych i perłum, zaprasza swą dystyngowaną klientelę, dla obejrzenia nadeszłych artykułów dla wszystkich

Wielki wybór KONFECYJ MĘSKIEJ I DAMSKEJ

Kupuje każda ilość KASZY

Casa New York

Praca Generoso Marques, 52

Charutaria Korbel

Rua José Bonifácio, 110
KURYTYBA

Posiada stale na składzie fajki — od 1\$300.

Cygarniczki od 400 reisów. Cygara — setka 7\$000, 20 różnych gatunków tytoniu, — tabaki do zażywania, tabakę turecką, oraz gilzy do papierosów, części do fajek i wszystkie artykuły dla palaczy. — Karty do gry.

Najwięcej odwiedzany skład przez Polaków.

HURT DETAL

UWAGA!

Casa „Guimar“

PRACA GENEROSO MARQUES, 59 mając na składzie wielki wybór pończoch, torebek, parasolek, bielizny damskiej, krawatów, ubrań marynarskich dla dzieci, mydeł i t. p. artykułów ma zaszczyt zawiadomić swą klientelę, że towary te są sprzedawane po cenach dostępnych dla każdego nabywcy.
Jakość zagwarantowana.

Wnioski i rezolucje, przyjęte przez Nadzwyczajny Sejmik C. Z. P. w dn. 18 i 19 czerwca 1933 r.

Komisji Prasowej:

1. Nadzwyczajny Sejmik C.Z.P. zwraca się do Delegatów, by z osódek przez siebie reprezentowanych nadsyłał komunikaty i artykuły omawiające życie gospodarcze, społeczne, oświatowe i kulturalne oraz wyczyny sportowe naszego wychodźstwa, w końcu stosunków w Brazylii wogóle, do Wydziału Prasowego, który będzie je przekazywał według uznania do prasy polskiej w Polsce.

2. Nadzwyczajny Sejmik C.Z.P. zwraca się z apelem do pism polskich w Polsce, by artykuły nadsyłane przez Wydział Prasowy C.Z.P. były w tejże prasie umieszczane.

3. Nadzwyczajny Sejmik C.Z.P. zwraca się do pism polskich wychodźczych w Brazylii z gorącym apelem o zachowanie etyki i godności dziennikarskiej w prasie, która dążyć powinna do obiektywnego informowania polonji brazylijskiej o wszelkich przejawach życia na tutejszym terenie.

4. Nadzwyczajny Sejmik C.Z.P. apeluje do pism polskich, aby pod żadnym warunkiem nie zamieszczały artykułów przedstawiających Polskę w ujemnych barwach i starały się raczej wynajdywać dodatnie przejawy życia w Polsce i panujących tamże stosunków, gdyż Polska, jak wiemy, dąży szybkimi krokami do słusznego należnej jej pozycji w układzie państw świata, a przedstawianie stosunków w Polsce w ujemnym świetle przynosić musi poważne szkody dla naszej pracy na obczyźnie.

5. Nadzwyczajny Sejmik C.Z.P. zwraca się do nowoobраниch Władz C.Z.P. by:

- zwrócić się do Przedstawicieli Polskich o bardziej intensywną niż dotychczas propagandę filmów polskich na ekranach w Brazylii.
- za pośrednictwem Rady Organizacyjnej oraz Ligi Morskiej i Kolonjalnej starały wykazać miarodajnym czynnikom w Kraju konieczność ustanowienia regularnej komunikacji morskiej pod polską banderą między Gdynią a portami Ameryki Południowej, tak ze względu na doniosłe znaczenie propagandowe jak gospodarcze, gdyż handel idzie za banderą.

6. Nadzwyczajny Sejmik C.Z.P. zwraca się z apelem do ogółu Polaków zamieszkałych w Brazylii, by ze względu na bojkot filmów polskich w Niemczech, odpowiedziały podobnym odnośnie filmów niemieckich wyświetlanych na tutejszym terenie.

Komisji Młodzieży:

Wydział Młodzieży składa się z: 2 delegatów Junaka (Nacz. Rady Junackiej) 2 delegatów Związku Amatorów Sceny i 2 delegatów Stowarzyszenia Studentów Sarmacja oraz Instruktora Teatralnego, Wychowania Fizycznego i delegata Wydziału Oświatowego, wyznaczonego przez Wydział Oświatowy. Przewodniczącą wybierany jest każdorazowo i każdorazowo Wydział Młodzieży deleguje swego przedstawiciela na zebranie Zarządu Głównego C.Z.P. Wydział Młodzieży pracuje według uchwalonego przez siebie regulaminu. Doceniając znaczenie solidarnego życia i pracy młodzieży polskiej na wychodźstwie dla dobra swego i Macierzy, Naczelna Rada Junacka, Związek Amatorów Sceny i Stowarzyszenie Studentów Sarmacja, jako czołowe Stowarzyszenia danych kierowników prac młodzieży, stwarzają ścisły Komitet porumiewawczy, celem uzgodnienia prac całej polskiej młodzieży wychodźczej w Brazylii — oraz wciągnięcie w orbitę zainteresowań całej niestowarzyszonej młodzieży polskiej.

Komisji Rolnej

1. Nadzwyczajny Sejmik C.Z.P. powierza Zarządowi Związku Zawodowego Rolników Polskich w Brazylii, funkcje Sekcji Rolnej C.Z.P. i poleca opracowanie do przyszłego Sejmiku form współpracy Zawodowego Związku Rolników Polskich z Centralnym Związkiem Polaków.

2. Zarząd Zawodowego Związku Rolników Polskich w Brazylii pełnią funkcje Sekcji Rolnej C.Z.P. wchodzi do Zarządu Głównego C.Z.P. w osobie prezesa lub osoby przez niego upoważnionej.

3. Nadzwyczajny Sejmik C.Z.P. poleca Zarządowi Głównemu C.Z.P. przekazanie archiwum Sekcji Rolnej, — Zawodowemu Związkowi Rolników Polskich w Brazylii.

4. Nadzwyczajny Sejmik C.Z.P. apeluje do wszystkich rolników, aby gremjalnie wstępowały do Zawodowego Związku Rolników Polskich w Brazylii.

Ponadto Nadzwyczajny Sejmik C.Z.P. uchwalil następujące wnioski:
Nadzwyczajny Sejmik C.Z.P. mianuje p. prof. Seweryna Maciszewskiego członkiem honorowym C.Z.P.

W lipcu b. r. z okazji Międzynarodowej Wystawy w Chicago, (St. Zjed. A. P.) delegacja rządu federalnego z Rio, bawiąca obecnie w St. Zjed. A. P., pod przewodnictwem ministra Dra. Assis Brasil, odwiedzi tę Wystawę i zatrzyma się przez krótki czas w Chicago. Niektórzy członkowie Zarządu Związku Narodowego Polskiego w Ameryce, z tytułu owych stanowisk w zarządzie miasta Chicago, wchodzą do miejscowego Komitetu Wystawowego. Byłoby pożądanem, aby Zarząd C.Z.P. z Brazylii wystosował do Zarządu Zw. Nar. Pol. pismo z prośbą o urządzenie przez tenże Zarząd Zw. Nar. Pol. w Chicago przyjęcia dla delegacji brazylijskiej czy to na terenie Wystawy, czy w Zw. Nar. Pol. w celach następujących:

- Delegacja brazylijska do St. Zjed. i na Międzynarodowy Kongres ekonomiczny składający się z osobistości wpływowych na gruncie tutejszym, przeto zaznajomienie takowej z najbogatszą i najliczniejszą organizacją polską na obczyźnie, może w poważnym stopniu wpłynąć na ustosunkowanie się aktualnych rządów tutejszych do naszego wychodźstwa w Brazylii.
- Przyjęcie delegacji brazylijskiej przez Zw. Nar. Pol. w Chicago odbije się szerokim echem w prasie tutejszej, wytworzy odpowiedni nastrój wśród sfer oficjalnych i nieoficjalnych w stosunku do Polonji w Brazylii, który moglibyśmy wyzyskać dla naszych celów.
- Równocześnie też wspomniana prośba ze strony C.Z.P. i jej ewentualne zadośćuczynienie ze strony Zw. Nar. Pol. w Ameryce, stanie się niejako pierwszą kładką pomostu dla zbliżenia centralnych organizacji wychodźczych na tym kontynencie.

Jedynie farby i aniliny „BAYER”
W PACZKACH PO 1 KILOGRAMIE
specjalne wskazówki użycia.
Esencje i olejki do fabrykacji likierów, wódek etc.

NIE SZUKAJ INNYCH
do farbowania wszelkiego rodzaju wybielanych rzeczy we wszystkich kolorach.

Wielki wybór perfum, krajowych i zagranicznych. Przybory do higieny ust, jak kremy, mydełka, szczołeczki etc.

Barwniki do napojów i przetworów owocowych
JEDYNI PRZEDSTAWICIELE
LÁ NO LUHM
161 Rua RIACHUELO 161

FABRYKA OBUWIA ATAB
MIGUEL S. ATAB
Travessa Oliveira Bello, Nr. 17
Curitiba — Paraná
Posiada zawsze na składzie ogromny wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego po cenach bezkonkurencyjnych. Przyjdźcie i przekonajcie się!

ELIXIR BI-JODADO SANTO EXPEDITO
Sólido e nutritivo do sangue
Fortificante do sistema nervoso e do organismo em geral, como:
Atletas de guerra,
Tumores,
Suppurados de nervos,
Febres,
Úlcera antiga e
Vias urinarias,
Aerietas,
Molestias do Coracao,
Hemisteno,
Tríplices em geral,
Impurezas do sangue,
Molestias da pele em geral,
Artismo,
Aerico Seleroso.

Curto tempo aos
cozes mais graves, para
seu a moléstia de origem
significativa ou não.

LABORATORIO SANTO EXPEDITO
DE PRODUTOS PHARMACEUTICOS DE
FERNANDO WERLANG
SANTA CRUZ — R. G. do SUL

ZASTĘPCY
ALBERTO NIGRO & CIA.
15 de Novembro, 517
Phone, 642 — CURITYBA

KASZEL, BÓL PIERSI
UŻYWAJ **Xarope Sto. Antonio**
Nieoczekiwane rezultaty

W obronie Związków Zawodowych

Z pośród licznych przyczyn, zmuszających Kolonję Polską w Brazylii do konsolidacji wysiłków na polu gospodarczym — wyczuć potrzeby tej konsolidacji w imię interesów materialnych w obliczu piętrzących się z dnia na dzień trudności doby kryzysu, w całym świecie paralizującego robotę kapitału, na pierwszym należy postawić miejsce.

Owa «potrzeba dnia» znalazła swój wyraz w utworzeniu Związku Zawodowego Rolników i Związku Zawodowego Kupiectwa Polskiego co jak słusznie podkreślono w czasie obrad ostatniego Sejmiku, poczytywać można za zapoczątkowanie nowej ery w życiu kolonji. Zadawaćby się mogło bowiem, że obydwie te organizacje wpłyną na poprawę dobrobytu i przyczynią się rychło do zwiększenia naszych wpływów na tutejszym rynku.

Niestety, mimo że obrady Sejmiku były prowadzone na wysokim poziomie, nie można było wypośredkować, aby w łonie obu Związków istniał jakiś wyraznie zakreślony plan działania — gorzej, — cele i zadania obu tych organizacji owiane są jakąś tajemniczą mgławicą, nie mogą wyjść poza ciasne ramy konstrukcji zapożyczonych w Europie lub oddziedziczonych w spadku po organizacji macierzystej z C. Z. P.

Tymczasem niema najmniejszej wątpliwości, że współczesne organizacje gospodarcze, aby osiągnąć mogły rezultaty dodatnie, muszą odznaczyć się giętkością form, muszą mieć zdolności do łatwego przystosowywania się do zmiennych warunków i potrzeb rynków, muszą na zasadzie gruntownej znajomości tych potrzeb, zakreślać sobie ramy działalności i... wreszcie zacząć naprawdę działać.

Samo budownictwo tworzenie ogniw związkowych, nie rozwiązuje sprawy. Związek stanowi dopiero kanwę, na której też rysunku wyszywać nie sposób.

Co chcemy, w jakim czasie, jakimi drogami i środkami chcemy to osiągnąć — to pytania stojące w t-j chwili przed obydwiema organizacjami, na które bez przygotowania odpowiedzieć się nieda.

Nasza robota gospodarcza w Brazylii wchodzi w skład całego tutejszego organizmu gospodarczego i od studjów nad życiem tej właśnie całości od zbierania odnośnych materiałów prace Związków należy rozpocząć. W dziedzinie gospodarczo-handlowej nie wolno improwizować; nie wolno propagować takiej czy innej uprawy bez zbadania stopnia możliwości jej rozwoju i możliwości spieniężenia otrzymanych produktów w razie podjęcia walki konkurencyjnej.

Powołanie do życia przez Sejmik referatu statystycznego nie rozwiązuje sprawy. Referat ten jest potrzebny pod warunkiem, że prace jego nie zostaną zasklepienie w ramach kolonji polskiej, a obejmą całość życia gospodarczego Stanu i Kraju.

Obok referatu statystycznego winny niezwłocznie stworzyć szereg komisji, względnie poszczególne członkom powierzyć opracowanie referatów na «zadane tematy», wchodzące w zakres zadań organizacji.

W ten sposób będziemy na drodze do stworzenia planowej akcji gospodarczej, nie będziemy mówić jak o zbawieniu o olejaniach, lnach, tartakach, nie mając nawet pewności czy w tym samym miejscu nie powstanie konkurencyjna placówka obca, lepiej technicznie wyposażona i większymi rozporządzająca kapitałami.

Związek kupców uchronimy w ten sposób od cerowania na jego tle jednostek mało uspołecznionych, a wielce kupieckich, od których w Brazylii się roi. Interes własny wiążąc z inte-

resem ogólnym nie jest rzeczą łatwą, tym więcej bez jasnego planu nie można nic w kierunku organizacji zawodowo-gospodarczych poczynić, a to pod groźbą katastrofalnych powikłań i zniechęcenia na długi czas społeczeństwa do ponawiania prób w tym kierunku.

Bezplanową robotę gospodarczą, na zasadzie doświadczenia, należy uważać raczej za PLANOWA DESTRUKCJĘ.

Teraz właśnie jest czas by do tego nie dopuścić, by o tem zacząć poważnie myśleć i mówić.
WOJCIECH WIR.

Wojenna technika zwierząt.

Badając życie zwierząt na pozór: ogromnie prymitywne, spotykamy często wśród nich precyzyjną technikę wojenną która wśród ludzi należy do wynalazków najnowszych, — podczas gdy zwierzęta praktykują ją od dziesiątków tysięcy, jeżeli nie od milionów lat.

Od czasów pradawnych ludzka technika wojenna usiłowała wynaleźć sposoby walczenia na odległość. Najprostszym orężem był kamień ciskany ręcznie, potem pałka, która zmieniła się w maczugę, następnie proca, łuk, kopycie długie i sprawniejsze krótkie potężne katapulty, które grały tak poważną rolę w wojnach antycznych, wreszcie proch, który całą starą technikę bojową do góry nogami wywrócił.

Ta sama zasada polegająca na położeniu wręga z odległości istnieje i u zwierząt.

Oto mała australijska ryba strzelec, podobna do naszego leszcza, potrafi strzelać kropelkami wody ciskanej z pyszczka na owady siedzące spokojnie na roślinach wznoszących się ponad powierzchnią toni. Ogluszone takim wodnym pociskiem owady spadają do wody i natychmiast są pożerane przez «strzelca».

Nieco zmienioną metodę praktykują niektóre moluski. Za pomocą swych rozgałęzionych nóg wytwarzają one miniaturowe wiry wodne i napędzają w ten sposób mikroskopijne zwierzątka wprost do swej paszczy. Gdyby nie potrafiły tego uczynić, umarłyby z głodu, będą pozbawione możności ruchu.

Amerykański jeździec ponaśl się jeszcze dalej. Można go słusznie uważać za wynalazcę ciskanego z oddali dzirytu. Jak wiadomo jest on podobny do naszego jeża pokryty ostrą szpiciną i może dzięki prężności muskułów, odpowiadającej mechanizmowi procy, wyrzucić te igły ze swego ciała, ciskając je w swego przeciwnika. Trzeba tylko dodać, że korzysta on z tej swojej zdolności bojowej wyłącznie w celach obronnych.

Dla tego samego celu mała, lagodna jaszczurka meksykańska wypuszcza na napadającego ją nieprzyjaciela cienką strugę własnej krwi. Jest w tem wyrachowanie natury czysto psychologicznej — za strasznie wroga — wyrachowanie w większości wypadków uwięzione zwycięstwem. Tej samej metody używa i pewien gatunek szarańchy.

Afrykańska «zmija plująca» pokrewna indyjskiej kobrze, używa bardziej niebezpiecznego oręza. Wypuszcza ona w swego przeciwnika strugę jadowitej śliny, starając się trafić w oczy. Wywołuje to ostre zapalenie oka i na długo odbiera napastnikowi ochotę do spotkania się ze złośliwym stworzeniem.

I nasza wojna gazowa, smutny wynalazek XX wieku ma

również wśród zwierząt swoich zwolenników. Mały żuk europejski «artylerzysta» wyrabia w swych wenach specjalny kwas. Napadnięty momentalnie wypuszcza obłoczek tego kwasu, który otacza napastnika, sprawiając mu dotkliwy ból, wywołany spaleniem skóry. Jego kolega amerykański skunks którego futro jest tak cenne, wyrabia w sobie specjalny z niesłychanie obrzydliwym zapachem płyn, który odpędza najtrwalszego napastnika. Zapach, którym skunks się broni, jest przytem tak mocny i trwały, że przenika na skórę i ubranie i utrzymuje się przez długie miesiące. Słusznie zwał skunksa — «śmierdzielem».

PRAWIE DARMO!!!

Gotowe ubrania od 45\$000
Ubrania na miarę.

Zakład krawiecki i skład ubrań gotowych
Praca Dr. Generoso Marques, 38
FILJA: Ulica Riachuelo, 234

PILNIKI „Balfour”

Wszelkiego rodzaju narzędzia żelazne

BALFOUR

artykułami pierwszej jakości, których trwałość jest zupełnie zagwarantowana
Fabrykowane przez firmę:

ARTHUR BALFOUR & CIA.

SCHEFFIELD — ANGLJA
Sprzedaż we wszystkich pierwszorzędnym składach artykułów żelaznych.

COLLEGIO IGUASSU

Gimnazjum fiskalizowane przez Rząd Federalny.

Praca Rui Barbosa, 401

Kursy: Początkowy, przyjmujemy do 1-ej klasy gimnazjalnej. Gimnazjalny i Maturalny — na które przyjmujemy kandydatów powyżej 18 lat, przygotowując do złożenia egzaminów z 3 klas z promocją do 4-ej klasy.

CASA MAX

AVENIDA JOAO PESSOA, 10
Największy wybór artykułów kosmetycznych dla Pań i Panów.

Duży wybór pończoch i skarpetek we wszystkich gatunkach.
CENY BEZKONKURENCYJNE

A ARTE DO PARANA

JEDYNY ZAKŁAD WYSPECJALIZOWANY W TYM ZAKRESIE
CURITIBA
Rua 15 de Novembro, N. 150

Wielki wybór wyrobów artystycznie wykonanych z drzewa parańskiego, jak: lampy elektryczne z sekwów i korony pinjora, szkatułki, tace, słolki, ozdoby ze skrzydeł motyli.

APRANA

Ziaje się, że w czasie boerskiej wojny specjaliści wojskowi po raz pierwszy zrozumieli, że jaskrawe barwy odzieży żołnierskiej ułatwiają nieprzyjacielowi celowanie i poczęto odtąd używać dla umundurowania słynny kolor «khaki», który odpowiada kolorowi ziemi i czyni żołnierzy z pewnego oddalenia prawie niepostrzeżalnymi. W czasie ostatniej wojny poczęto malować tym obronnym kolorem i armaty i uzbrojone automobile i tanki i pociągi. Zastosowano tę metodę i do wojenno morskiej techniki albowiem nie tylko przemalowano okręty wojenne na barwę szarą, lecz i pomalowano na ich powierzchni fantastyczne linie i plamy, które przy najlepszym oświetleniu wprowadziły w błąd przeciwnika i utrudniały celowanie, albowiem kierownicy w żaden sposób nie mogli uchwycić poszczególnych części okrętu, a nawet określić rozmiarów i typ okrętu. I znowu cała ta wojenna mas karada od wieków jest znana światu zwierzęcemu.

Dość wskazuje na to, że zwierzęta zamieszkujące pustynie są zawsze zabarwione kolorem żółto-brzym, a zwierzęta stron polarnych kolorem białym, że pasy na ciele tygrysa odpowiadają ciałom rzucanym przez trzcinę, wśród której ukrywa się królewski żarłok, dzięki czemu nawet na bliskiej odległości trudno dopatrzeć jego obecności; że zebra uzbrojona jest akuratnie w ten sposób, w jak i malowane są współczesne statki bojowe.

Nakoniec i metoda obrony dywizyjnej tak pilnie opracowywana obecnie przez specjalistów wojskowych zwłaszcza w Niemczech i w Stanach Zjednoczonych, również jest znana zwierzętom.

Metodę powyższą z powodzeniem stosuje mollusk — «sepia» — który w chwili niebezpieczeństwa zagrażającego mu z tej, lub innej strony wypuszcza z siebie czarny dym który zabarwia wo-

Polski sejm oświatowy na czeskim Śląsku.

W niedzielę 28 maja zjechało się do Czeskiego Cieszyna około tysiąca delegatów poszczególnych Kół Macierzy Szkolnej i gości z całego Śląska Cieszyńskiego, nadgranicznych Moraw oraz z Polski na Walne Zgromadzenie najważniejszej instytucji polskiej «Macierzy Szkolnej».

Po odśpiewaniu przez chór «Towarzystwa Nauczycieli polskich» pieśni: «Gaude Mater Polonia» zagałi Walne Zgromadzenie prezes Macierzy szkolnej p. dyr. Piotr Feliks, który przedewszystkiem powitał przybyłą na Walne zgromadzenie znaną poetkę polską p. Kaz. Makowiczównę, osobistą sekretarkę marszałka Piłsudskiego. Walne zgromadzenie powitało ją hucznymi oklaskami. Prezes poprosił ją o odczytanie kilku jej utworów. Szczególnie wrażenie wywarł wiersz: Pogrzeb Żwirki i Wigury.

Następnie oddano cześć jednemu z największych działaczy narodowych na Śląsku Cieszyńskim, ks. Ignacemu Świeżemu, byłemu posłowi do parlamentu wiedeńskiego i na Śląski Sejm krajowy, oraz byłemu prezesowi

Macierzy Szkolnej, którego setne urodziny przypadają w tym roku.

W przemówieniu zagajającym scharakteryzował prezes ogromną pracę Macierzy szkolnej. Wytęczył pracę resztorocznej wobec ciężkiej sytuacji finansowej Macierzy było zwrócenie się do rządu o przejęcie realnego gimnazjum w Orłowej, czterech szkół ludowych, które odpowiadają ustawowemu warunkom i krajowemu wydziałowym w Bystrzycy i w Będowicach Dolnych. Z żalem stwierdził mowa, że rząd nie uczynił poza podwyższeniem subwencji na realne gimnazjum o 150 000 koron i podwyższeniem ilości płatnych urlopów nauczycielskich z 8 na 10 (a więc poza 2 drobnostkami). Długi hipoteczne i wekslowe, wielkie wydatki na szkolnictwo, tak gniją finansowo Macierz, że musiała się zwrócić z apelem do społeczeństwa o pomoc. Gotowość do ofiar ubogiego społeczeństwa polskiego w Czechosłowacji jest wprost bezprzykładną. Pomimo krótkiego trwania akcji już złożono w gotówce 60.000 koron, a 40.000 zadeklarowano. I w Polsce znaleziono wielkie zrozumienie nie dla szczególnie ciężkiego położenia Macierzy i wiele osób i czynników przyrzekło pomoc wydatną. Szczególnie zainteresowano się sprzedażą cegiełek jedno i pięciocentowych. Do Ślązaków, przebywających w Polsce na różnych stanowiskach, zwrócono się przez wystosowanie osobnych listów.

Główna czynność Macierzy polega na utrzymywaniu szkół i pracy koło rozwoju czytelnictwa. Macierz utrzymuje realne gimnazjum w Orłowej, które jest jedyną polską szkołą średnią w Czechosłowacji, 7 szkół wydziałowych, 11 szkół ludowych, 51 ochronek, 2 szkoły zawodowe i 5 burs. Istnieje piękna potrzeba

założenia kilku szkół i ochronek, bo tysiące dzieci polskich z konieczności musi uczyć się do szkół niepolskich.

Oprócz tego pośrednio przyczynia się Macierz do umożliwienia istnienia paralelek polskich przy czeskim seminarium nauczycielskim w Śląskiej Ostrawie przez to, że siły profesorskie przez Macierz płacone wykładają w paralelkach.

W przemówieniach reprezentacyjnych zabrał pierwszy głos gorąco wityny p. konsul dr. Karol Ripa. Złożył on wyrazie głębi bokiego uznania dla pracy Macierzy szkolnej i jej prezesa. Lud polski w Czechosłowacji jest ludem spokojnym, taktownym, nie prowokującym, ale także świadomym swych celów i zadań i dlatego też pomimo obecnie piętujących się trudności — zwycięży. Lud polski w Czechosłowacji jest najcenniejszą częścią narodu polskiego i za tym ludem stoi cały naród polski, wśród którego niema nikogo, któryby nie chciał pośpieszyć z pomocą temu ludowi i jego instytucjom. Polska ludu polskiego w Czechosłowacji nie opuści. Przemówienie to przyjęło to niemiłkaniem oklaskami.

Prezes, dziękując za gorące słowa, dał pod uchwałę Walnego zgromadzenia wniosek wydziału o zamianowanie członkami honorowymi Macierzy szkolnej p. konsula dr. Karola Ripę i p. wojewodę Grażyna Zwirki i Wigury.

Z przedłożonych różnych wniosków uchwalono przez całą polską szkołę w Dolnym Cierlicku szkołą imienia Zwirki i Wigury.

Po przemówieniach posłów dr. Buską i Jungi, którzy podali obecny stan rokowań z rządem o przyjęcie szkół polskich, uchwalono dalsze energiczne kroki w tej sprawie — a pod adresem czeskiej Matcy szkolnej padły

słowa oburzenia za paraliżowanie kroków polskich przez wnoszenie rekursów i memorjałów protestujących przeciw przejściu szkół.

Dr. Maximo Pinheiro Lima
Zawiadania swych Sz. Pacjentów, że przenieśli swe konsultorium na ul. Mar. Floriano Peixoto Nr. 110 nad Apteką São Luis
Przyjmuje od 3 do 7 popołudniu.

WAŻNE DLA KOLONJI POLSKIEJ
3-i Tabelião w Kurytybie
Dr. Homero do Amaral
Sekretarz
Luciano U. Wilke
Ul. Marechal Floriano Peixoto nr. 15-a
Wszelkie transjerencje nieruchomości i inne dokumenty zatwierdzone w tej kancelarii notarialnej będą miały prawo do 12 proc. zniżki, skoro będą zatwierdzone przez sekretarza Luciano U. Wilke od 1-jej do 5-jej godziny po poł. we wszystkie dni powszednie.
Mówi się po polsku.

PIERWSZORZĘDNY PENSJONAT
"OTTO"
Otto Giffhorna
Ulica Dr. Candido de Leão 21-27
naprzeciwko banku Brasil
Hygiena — Komfort
Świetnie utrzymane pokoje do dyspozycji podróżnych; dla rodzin zarówno jak i dla pojedynczych osób.
Zimne i gorące kąpiele.
Ceny dostępne.
Mówi się po polsku i po niemiecku.

UŻYWANY
oficjalnie w wojsku
ELIXIR "914"
Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważysz: 1.)—Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia. 2.)—Zniknięcie pryszczów, egzem, wrzodów, swędzenia, ran jęczących etc. 3.)—Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy. 4.)—Zniknięcie objawów syfilistycznych i wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis. 5.)—Złotądek i kiszki w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914“ nie atakuje żołądka i nie zawlewa joduretu.
Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali od specjalistów oczu i chorób syfilistycznych.

Najlepsze i najekonomiczniejsze mydła
„VEADO“
Nie używajcie innych
Tereny w najlepszych punktach miasta na bardzo dogodnych warunkach tylko u
Irmãos Paciornik
Rua João Negrão 865—570

de na dużej przestrzeni. Zanim ten czarny, nie dający się przejrzeć mrok nie rozproszy się i nie zniknie, chytra sepia już jest od źródeł niebezpieczeństwa daleko.

Lorenc z N... lekarz nadworny, który zrobił to dla mnie, że na pozór został masonem. Z nim musisz się pan porozumieć, on panu powie, kiedy trzeba działać.

Hrabia kiwał głową.
— I doktora samego trzeba też na pozór przyaresztować — rzekł minister znowu — żeby go nie zdradzić przed masonami, bo mściliby się na nim.

— Oczywiście!
Minister zrobił stroskaną minę.
— Martwi mnie to, chciałbym, żeby już było po wszystkim. — Wiesz pan o moim czarnym gabinecie?

— Tak ekscelencjo.
— Pomyśl pan sobie, że i to na nic, musieli wynaleźć jakiś inny środek porozumiewania się; ale jaki? bo pocztą ani telegrafem nie.

— Może posłańcami — rzekł hrabia.
— Być może, ale to trwałoby bardzo długo. Kto wie co oni wymyślili — oni zawsze mają coś nadzwyczajnego.

Hrabia miał minę pewną siebie.
— Skoro ich pochwytną, będą się musieli przyznać — rzekł — zrazu chodzi tylko o to aby ich zamknąć, bo spiskują przeciw ekscelencji.

— Tak, to przedewszystkiem — potem dopiero pójdziemy dalej.
— Kiedy mam rozpocząć urzędowanie?

— Natychmiast podpiszę panu nominację i zawiadomię dyrektora policji.

Hrabia wiedział, że z tem jest połączona wypłata pierwszej pensji i nie gniewał się o pośpiech.

Minister nie słuchał podziękowań i mówił dalej:
— Mądrość i zręczność pana posłuży mi bardzo. A tym czasem wyswiadczy mi pan jedną wielką przysługę.

— Z radością!
Brzydki uśmiech był na twarzy ministra.

— Siostra doktora Lorenca podoba mi się bardzo. Rozumiesz pan, kochany hrabio?

— Oczywiście ekscelencjo — żona moja może się z nią zaprzyjaźnić, potem się postarać, aby się ekscelencja u nas «przypadkowo» z nią spotykała, coś trochę pośredniczyć... rozumiem.

Minister uściślał mu dłoń.
— Rozumiemy się — rzekł — kochany hrabio!

— No, doktor nie bardzo będzie tem uradowany!
— Nie dowie się.
— Wiem już wszystko, ekscelencjo.

— Na razie — odparł minister wstając — oczekuję pana codziennie abyśmy mogli porozumiewać się w sprawach bieżących.
— Będę z pewnością.

Pożegnali się uprzejmie i hrabia wyszedł. Szedł przez przedpokój i wychodził gdy usłyszał szelest sukni kobiecej. Odwrócił się mimowoli.

W tem ktoś go wziął za rękę.
— Ella! — rzekł, poznając ją mimo, że była owinięta.
— Milcz pan! — szepnęła — zgubisz mnie i siebie!

Cudownie jej było z tym smutkiem — wyglądała jak święta. Marja czuła jego pożądliwe spojrzenie. Zdawała sobie sprawę z tego, czego od niej żądał. Jego żona miała zostać.
— Nie! — dusza w niej krzyczała.
Doktor widział, że w niej toczy się walka, i...
— Kiedy wolno mi przyjść znowu? — spytał cicho.

Ona nie odpowiadała.
Zdawało jej się, że widzi nieboszczyka Jans. Niemy i błądy stał przed nią i ręką wskazywał na próżną trumnę i zdawał się mówić:

— W twojej oto jest mocy, abym leżał w spokoju w ziemi poświęconej. Ja jestem ci bratem — do niego możesz należeć, być jego żoną umiłowaną — nie wiąże cię wobec brata przysięga złożona kochankowi ongi przed laty.

Drżała jak liść osiki.
— Nie mogę — nie mogę — jęczała w niej coś.
I nie odpowiadała.

— Panno Marjo, kiedy mogę przyjść znowu? — spytał powtórnie — zmarły żąda spokoju.

— Nie teraz, nie teraz — wołała jakby w rozpacz.
— Nie nagle — rzekł on łagodnie — tymczasem niech pani zważy, że ja nie długo już zostanę w N... bo stanowisko moje zmusza mię do zamieszkania w stolicy, a skoro już będę tam, to będzie bardzo trudno dokonać tego przedsięwzięcia.

Słowa te działały jak uderzenia obucha.
Marja czuła, że siły jej opadają i z męską prawie energią trzymała się na nogach.

— Panie doktorze — spytała — czy niczem innym nie mogę panu zapłacić?

— Niczem, tylko sercem — odpowiedział spokojnie.
Marja nie wiedziała co począć.

— Zostaw mnie pan sama, muszę mieć spokój — pojutrze oczekuję pana.

Doktor tryumfował. Wziął ją za rączkę.
Marja drżała jak ptak przed oczyma żmija albo w szponach sępa i nie bronila się, gdy namiętnie ucałował jej rękę. Ale w sercu jej była próżnia. Doktor czuł, że powinien już odejść.

Dumnie z podniesioną głową wyszedł od Marji.
— Nareszcie, nareszcie — szeptał — jeszcze trochę cierpliwości, a potem ona będzie moja, będzie błyszczeć jak gwiazda w stolicy i sławy przyczyni memu domowi.

Szedł przez ulicę.
Nie widział, że za nim idzie jakaś niewiasta, na pozór stara baba, która potem nagle skręciła na przedmieście.

Za nim zaś szedł teraz ktoś inny.
Był to chytry laborant, któremu Krause kazał śledzić doktora. Szedł też za nim aż do domu a potem także zboczył na przedmieście. W domu chciał się doktor spytać siostry, jak się ma.

Dowiedziawszy się, że śpi, udał się do swego pokoju i zamknął się na

Czy odwiedziliście już sklep „A DELICIOSA“?

PRZY ULICY QUINZE DE NOVEMBRO NR. 72

Rozmaitości.

ŻONY NA RATY

Kryzys daje się we znaki wszelkim działom zarobków i plac. Nic więc dziwnego, że w południowej Serbji, w okolicy historycznej miejscowości Kossowo kupuje się dzisiaj żony... na raty.

Dawniej młodzieńcze żeniący się wpłacał rodzicom odrazu większą kwotę, obecnie jednak nie może podolać temu zadaniu i wpłaca ową sumę w 4 ch ratach. Dawniej płacono za «dobrą» żonę 4-5000 zł. Obecnie suma ta została zmniejszona, przyczem płaci się po 700 zł. w pierwszym i drugim roku, natomiast po 1000 zł w trzecim i czwartym roku.

Dopiero, gdy się wypłaci całą sumę, żona należy na stałe do męża. Jeżeli ktoś nie zapłacił całej kwoty, to wówczas ojciec z braćmi przychodzi z kijami i odbierają niezapłaconą żonę.

Proces zakończony operacją

Niezwykły wypadek wydarzył się w Nowym Jorku. Oto w jednym ze szpitali leżał emigrant czeski Jan Wlasko, do którego przychodziła w odwiedzinach jego żona razem z dwuletnią córeczką. Któregoś dnia lekarz zauważył, że dziecko cierpi na groźną chorobę oka, która z czasem może rozszerzyć się i spowodować zgon małżeństwa. Zwrócił uwagę matce, aby pozwoliła na operację oka dziecka. Matka jednak stanowczo oparła się temu.

Wówczas lekarz ten wniósł

skargę do sądu. Sąd uznał konieczność operacji wbrew woli matki. Matka apelowała, a wówczas sąd apelacyjny po zasięgnięciu opinii powag lekarskich powtórzył jeszcze raz wyrok I-go sądu. Po tym wyroku dziecko zabrano matce i dokonano operacji, usuwając lewe oko, co było jedynym możliwym uratowaniem życia dziecka.

Wypadek ten wzbudził olbrzymią dyskusję na łamach prasy i wśród publiczności nowojorskiej. Kilka pism stanęło na zasadzie, że państwo powinno interwenjować w życie rodzinne, o ile wymaga tego dobro dziecka. W każdym razie jest to ciekawy precedens na przyszłość.

!!! UWAGA !!!

Farbiarnia parowa

„Guaira“

308 — Rua Riachuelo — 308
— Telefon — 130 —

10 GODZIN LOTU NA SZYBOWCU

Szybownictwo polskie odniosło nowy wielki sukces. W polskiej «Akademii» szybowcowej w Bemiechowej (Podkarpacie) ustanowione zostały trzy nowe polskie rekordy lotu na szybowcu.

Kpt. Łukasiewicz na szybowcu S. G. 21 konstrukcji inż. Grzeszczyka utrzymał się w powietrzu 10 godzin i 30 s. Poprzedni rekord należał do inż. Grzeszczyka i wynosił 7 g. 43 m.

Równocześnie kpt. Łukasiewicz ustanowił polski rekord wysokości, osiągając 1.600 metrów.

W tym samym dniu por. Czarowski Golejewski, prezes Aeroklubu Lwowskiego, dokonał na szybowcu rekordowego przelotu w linii prostej, lądując w odległości 48 km od startu i ustanawiając nowy rekord polski, lepszy od poprzedniego o 20 kilometrów.

„Jupiter“

Najpraktyczniejsze i najtrwalsze krzesła dla dentystów i tryzjerów.

AGENCI:

Casa Pichel

Ul. Barão do Rio Branco 122
TELEFON 695.

Nowy atak na Kusocińskiego

Znane szwedzkie pismo sportowe «Idrottsbladet» poświęca nowej, rzekomej aferze Kusocińskiego całą czołową stronę jednego ze swych numerów.

Jeden z artykułów opiewa: «Fiński Związek Sportowy jest zmuszony sprowadzić upadek Kusocińskiego».

Z treści artykułu dowiadujemy się, że Kusociński miał, według informacji tego pisma, zażądać za podróż do Finlandji 1000 dolarów i to według oznaczonego kursu.

Korespondent fiński wymienionego powyżej szwedzkiego pisma, miał zbadać całą sprawę i donosi następująco: «Jest faktem, że Polak zażądał tysiąc dolarów. Poszedł on tak daleko, że ozna-

czył kurs dolara, jako równoznaczny z 63 markami fińskimi (dziś wynosi on tylko 57 fińskich marek). Kluby, które chciały obniżyć cenę, zostały powiadomione przez Kusocińskiego, że start jego nie wchodzi w rachubę.

W najbliższym czasie ma być korespondencja, prowadzona z Kusocińskim, opublikowana w jednym z dzienników w Helsingforsie i zaopatrzona przytem w pewną ilość sfotografowanych listów.

Oczekiwać teraz należy wyjaśnień zainteresowanej strony, które winny zadać kłam tym doniesieniom, rzucającym takłe światło na osobę znanego popularnego biegacza.

Samolot pędzi 365 km. na godzinę.

W zawodach szybkości dla samolotów lekkiej wagi, które odbyły się w Paryżu, zwyciężył Francuz Salel, który przebył dystans 100 km. w 17 25 sek. osiągając przeciętną szybkość 365 km. na godzinę.

BACZNOŚĆ!

Ogólna likwidacja!

Kapelusze, koszule, krawaty, skarpetki, artykuły perfumeryjne.

WŁASNA WYTWÓRNIA CZAPEK
Wszystko po cenach ŚMIESZNYCH NISKICH.

Mazer & Cia,

66 Rua 15 de Novembro 66

MÓWI SIĘ PO POLSKU

Emigracja polska w Limburgji holenderskiej otrzyma „Dom Polski“.

Z Brukseli donoszą. — Honorowy konsul polski w Dordrech-

cie, p. Van Es Gips, dowiedziawszy się, iż od wielu już lat marzeniem polskiej emigracji w Holandji jest posiadanie «Domu Polskiego», gdzieby się ogniskowała akcja wychodząca przeciw wynaradawianiu, nadesłał na ręce posła polskiego w Hadze p. Babńskiego oświadczenie, iż go dzi się wzięta we barki wszystkie koszty, jakie mogą wyniknąć z budowy takiego ogniska polskiego.

Jak wiadomo, przed kilkoma laty mistrz Ignacy Paderewski ofiarował już znaczną sumę na budowę «Domu Polskiego», uważając, iż posiadanie go przez polską emigrację w Holandji jest konieczne. P. Van Es Gips, który jest jednym z większych przedsiębiorców drzewnych w Holandji i importuje drzewo z Polski, wyraził jednocześnie życzenie, ażeby «Dom Polski», jaki ma powstać w Limburgji holenderskiej, został całkowicie zbudowany z drzewa polskiego, którego się jednocześnie zobowiązał dostarczyć bezpłatnie.

W ten sposób górnicza emigracja polska w Holandji będzie posiadać dzięki szlachetnej akcji naszego przyjaciela holenderskiego «Dom Polski», wybudowany z polskiego drzewa.

CASA DE BICICLETAS

DE

ALBINO ŚLÓRSARSKI

Rowerzy nowe oraz ich części składowe i uzupełniające — wypożyczalnia rowerów — warsztat mechaniczny. Wykonuje się reparacje i maluje na różne kolory. CENY BARDZO NISKIE.
Rua Desembargador Westphalen (dawna Ratcliff) Rezydencja — Rua Assunguy 87
CURITIBA — PARANA
Rowerzy Opel ostatnio nadeszły z Europy, po cenach bardzo niskich.

klucz. Wnet można było słyszeć stukanie młotkiem, rżnięcie piłką, to głośniej, to ciszej.

Co ten chytry człowiek robił?

Czy gotował jakieś nowe łotrństwo w swoim ukryciu?

Niewiadomo.

Gdy doktor wychodził potem z pokoju, był czerwony ispocony ze zmęczenia.

Lecz wyraz oczu zdradzał, że był zadowolony. Widocznie zrobił coś, co mu w planach dobrze poszło.

ROZDZIAŁ LXXXVII

Minister i jego zausznik.

Podczas gdy tak szły rzeczy w miasteczku — szło w stolicy wszystko swoim trybem. A przecież była to tylko cisza przed burzą, bo minister Katzensein czekał tylko, aż masoni zjadą się do stolicy.

Miało to się stać niebawem, a doktor miał go zawiadomić o terminie pierwszego zebrania.

Zwykle był minister rano sam, lecz dziś miał jakiegoś gościa, które mu widocznie okazywał wiele zaufania.

Był to hrabia Geier, młody elegancki, sympatyczny człowiek. Tracił jednak przy bliższym poznaniu.

Mimo, że był przystojny, poznać było w nim rozpustnika, który czare przyjemności życia wychylił do dna. Oczy latające niespokojnie, usta złośliwe. Blond wąsy, baczki jak sportsmen angielski nadawały mu coś dystygowanego, mimo to wyglądał jak niebezpieczny ptaszek.

Lecz minister był z nim na bardzo dobrej stopie. Przyjął go serdecznie i powiódł na kanapę, a sam usiadł obok niego.

— Pięknie, że mię pan odwiedza, kochany hrabio — dawno pana nie widziałem. Był pan u siebie na wsi?

— Tak, ekscelencjo i mój przyszły teść był tak łaskaw wyasygnować sumę, której bardzo potrzebowałem. Przysłał jeszcze w czas, bo w moich dobach piekielny nielad.

Minister sam nieraz dawał mu pieniądze na zapłacenie długów, ucieszył się teraz, że wyręcza go w tem ktoś inny.

— Dlaczego nie — rzekł — ten milioner Siedlicki może sobie na to pozwolić. A jak się ma narzeczona?

Hrabia chrząknął.

— Dziękuję — hm — ale gdyby nie to, że jest taka ładna, a ojciec — hm — milioner... bo właściwie to jest megaloman.

Minister śmiał się.

— Kto teraz pyta o to w naszych czasach! Proszę cię hrabio, przeciwnie, dziś jest w modzie, że baronowie i hrabiowie odświeżają swoje zblakłe herby złotem amerykańskim i córek przemysłowców. Bardzo wielu tak zrobiło.

— No tak, ale nasza stara genealogja — ja jestem pierwszy, który się tak poniżam, z tem się już pogodziłem, ale moja narzeczona...

Minister uśmiechnął się.

— Czyż ona nie czuje się uszczęśliwiona hrabiowską koroną — spytał. Hrabia nerwowo podkręcał wąsa.

— Otóż to jest właśnie ekscelencjo — nie będę panu ukrywał — zachowuje się tak zimno, jakby nie zjawiała sobie sprawy z tego, że zostanie hrabiną Geier.

— Kochany hrabio, musisz zważyć, że to zawsze mięczczanka! Może jest taka dumna, że ma majątek, a może udaje taką cnotliwą, co w jej klasie jest bardzo przyjęte. Kobiety nie robią nic bez wyrachowania!

Hrabia nie odpowiedział.

— Jestem przekonany, że to się zmieni po ślubie — mówił minister dalej — pan przecie wprowadzi ją w życie dworskie. Podobno ma być najpiękniejszą niewiastą w stolicy.

— Tak jest odparł hrabia — inaczej bym się o nią nie starał, gdybym do niej nie miał uczucia — Ekscelencjo pojmuje — mój ród szlachetny, mój klejnot herbowy!

Był to ulubiony jego temat, a minister musiał o tem wiedzieć, bo skoro hrabia chciał zacząć o tem mówić, przerwał mu.

— Wiem dobrze o tem, kochany hrabio, jakie ty możesz mieć wymagania, lecz teraz mówmy o sprawie, w której chciałem się zpanem widzieć. Chodzi o to, abys pan przyjął zaufaną funkcję.

Hrabia był uradowany.

— W służbie państwowej? — spytał.

— Tak, mam zamiar zrobić pana moją prawą ręką. Byłbyś pan szefem policji w księstwie! Tytuł honorowy, nie bez korzyści materialnych, lub odznaczeń orderowych.

Mętne oczy rozpustnika zabłysły.

— Jestem bardzo wdzięczny ekscelencji — rzekł.

— Trzeba na tę posadę człowieka dobrze urodzonego, konsekwentnego z zacięciem wojskowym. Roboty nie ma, bo wszystko robi dyrektor, tylko w nadzwyczajnych wypadkach będziesz pan sam musiał działać.

— Będę się starał, aby pan był ze mnie zadowolony — rzekł hrabia, któremu to mocno schlebiało.

Nie miał nic prawie, prócz starego zameczyska w ruinach i dworku, który nazywał «moje dobra».

Bogaty ożenek miał go wywieść z tej biedy, a tytuł szefa policji nada mu blasku i pieniędzy.

Minister był pewny, że on to przyjmie, bo zaraz rozwinął przed nim plan.

— Zrazu czeka na pana wielkie zadanie — mówił — którego spełnieniem wyświadcysz mi wielką przysługę, a nagroda pana nie minie.

— Co takiego?

— Należy rozwiązać zebranie masonów, a członków przyareztować.

Hrabia zdumiał się.

— W naszym państwie są loże?

— Niestety — mimo mego zakazu. Teraz tak się rozzuchwalili, że w stolicy chcą się zbierać i knuć spiski przeciwko mnie.

— Spisek? — zawołał hrabia.

— Tak jest mój drogi!

— O! ja ich nauczę! — zawołał hrabia.

— Powol! — łagodził minister. — Poczekamy aż przyjedzie doktor

Rzut oka na...
ze wszystkie d...
Zachodem i W...
wielkich transp...
północnym, t...
który jest pas...
dzy Bałtykiem...
ciągu na wsch...
Rosji w kier...
pom turkesta...
Otóż cały ob...
i Karpatami z...
kraj nasz jest...
pewnego rodzi...
kiego tranzytu...
osiągnąć znaczn...
ne do każdego...
cznie większe...
dogodności i...
czeststwa, jak...
wodu przewoż...
towarów państ...
lejuwa Europ...
skupiająca się...
lach Wiedeń, l...
łączy się z d...
Polskę, przez...
najdogodniejsz...
łącząca te p...
przez Kraków...
Skandynawje...
Gdynię — Gd...
Karta Europ...
ska rozsiada...
szego zwięz...
większego zb...
do Bałtyku i...
ległość dróg...
kraju do port...
przytem kraje...
średnie wznies...
nad poziom...
rzeki mają st...
następnie zna...
wspomniany...
równoleżniko...
a więc od mo...
pru, wzniesio...
więc i działa...
nemi dorzecz...
nie, bez wyr...
kasz splywa...
i sieć ich żę...
dość daleko...
twey stosunk...
skich, niskie...
ulatawiają ł...
dorzeczy. Do...
wszystkiem W...
kilometrów...
siecią dopływ...
duje się, —...
pradu w Kar...
których dopły...
gi Drwęcy, C...
szarze około...
— w całości...
sła i jej wy...
musi być za n...
wliczając w...
szą rzekę na...
wają dalej W...
Niemen i D...
odcinku doty...
ski, zaś id...
przez Dniep...
Dunaj. Przez...
step drogą...
mórz, wzglę...
1) Do Mo...
wie do Ha...
niu kanału...
deltę Renu...
Rotterdamu...
2) do Bał...
beki, Szczec...
Kłajpedy i R...
3) do Mo...
portów dn...
Prut, do po...
Gałacz i B...

Już w star...
wartość ko...
ralną sieć w...
nemi kanał...
lat jeden z...
przekopać w...
jący do dz...
znany praw...
strator król...
Babilon z...
między Eu...
faraonów p...
z morzem...
Lesseps od...
czone przez...
Karol Wielki...
dopływ Ren...
kanatu zac...
pod nazwą...
rymbergi.

Starożytn...
jako drogi...
Herodot. G...
Wisłę i D...
a wracając...
dnie z sol...
Dniestru s...
ujściu Łom...
wą, później...
greckiego s...
Handlow...
skonale ro...

Znaczenie dróg komunikacyjnych łączących Polskę ze światem.

Rzut oka na kartę Europy wskazuje, że wszystkie drogi śródlądowe między Zachodem i Wschodem, dogodne dla wielkich transportów, prowadzą niżej północnym, t. zw. niżem sarmackim który jest pasem wielkich dolin między Bałtykiem i Karpatami i w dalszym ciągu na wschodzie obejmuje obszar Rosji w kierunku ku Syberji i ku stepom turkестаńskim.

Otóż cały obszar między Bałtykiem i Karpatami zajęła Polska i przez to kraj nasz jest miejscem przechodowym, pewnego rodzaju pomostem dla wielkiego tranzytu, mogąc z tego tytułu osiągać znaczne korzyści, przywiązane do każdego punktu postoju, znacznie większe niż przypuszczalne niedogodności lub możliwe niebezpieczeństwa, jakie mogłyby powstać z powodu przewożenia przez nasze drogi towarów państw obcych. Cała sieć kolejowa Europy zachodniej i środkowej, skupiająca się ku wschodowi w węzłach Wiedeń, Praga, Włocław i Berlin łączy się z dalszym wschodem przez Polskę, przez Polskę prowadzi także najdogodniejszą niziną linią kolejową, łącząca te punkty z Bukaresztem, przez Kraków i Lwów, oraz łącząca Skandynawję z Bukaresztem, przez Gdynię — Gdańsk, Warszawę, Lwów.

Karta Europy wskazuje dalej, że Polska rozsiada się w miejscu największego zniżenia ładu, względnie największego zbliżenia morza Czarnego do Bałtyku i położenie to skraca odległość dróg dowozowych ze środka kraju do portów morskich. Polska jest przytem krajem przeważnie nizinnym, średnie wzniesienie ładu wynosi 150 m. nad poziom morza, wskutek czego rzeki mają stosunkowo mały spadek, następnie znaczna część Polski zajmuje wspomniany już szeroki pas dolin równoleżnikowych, między zachodem, a wschodem, a więc od morza Północnego do Dniepru, wzniesionych 50—100 m. n. p. m., więc i działy wód między poszczególnymi dorzeciami są przeważnie płaskie, bez wyraźnych wzniesień. Rzeki nasze spływają w różnych kierunkach i sieć ich żeglownych dopływów wnika dość daleko w głąb kraju, tworząc łatwy stosunkowo dostęp do portów morskich, niskie zaś i płaskie działy wód ułatwiają łącznie z sobą sąsiednich dorzeczy. Do Bałtyku spływa przedewszystkiem Wisła, dorzecze jej (193.000 kilometrów kwadratowych) obejmuje sieć dopływów 46,5% Polski i znajduje się, — pomijając górny bieg Południowy w Karpatach, górne biegi niektórych dopływów Narwi, i górne biegi Drwęcy, Osy i Brdy o łącznym obszarze około 12.900 km. kwadratowych — w całości w Polsce, to też cała Wisła i jej wybrzeże morskie uważane musi być za naszą własność terytorjalną, wliczając w to Gdańsk, a Wisła za naszą rzekę narodową. Do Bałtyku spływają dalej Warta z Norecy przez Odrę, Niemen i Dzwina, która na krótkim odcinku dotyka lewym brzegiem Polski, zaś do Morza Czarnego Prypeć przez Dniepr, Dniestr i Prut przez Dunaj. Przez te rzeki ma Polska dostęp drogą wodną do następujących mórz, względnie portów morskich:

1) Do Morza Północnego, a mianowicie do Hamburga, a po wykończeniu kanału „Mitteland“ do Bremy i do delty Renu a więc do Amsterdamu, Rotterdamu, Vissingen i Antwerpii,

2) do Bałtyku a mianowicie do Łubeki, Szczecina, Gdańska, Królewa, Kłajpedy i Rygi,

3) do Morza Czarnego, a więc do portów dniewprowskich, do Odessy i przez Prut, do portów morskich na Dunaju: Gałaczu i Braiły.

Statystyka ostatnich lat wykazuje silny rozwój żeglugi, który jednak na Wisłę walczyć musi z wielkimi trudnościami, a w okresie niskich stanów wody ruch jest możliwy tylko dzięki doraźnej pomocy, udzielanej przez mechaniczne pogłębianie nurtu. W ostatnich latach wynosił ruch w odsetkach ruchu przedwojennego:

wnej Polsce. Jeden z włoskich budowniczych, sprowadzonych przez Bonę, miał rozpocząć próbę połączenia Prypeci z Bugiem, wznowioną później przez Stefana Batorego i na starych mapach znajdujemy między Pińskiem i Brześciem „Kanał Królowej Bony“, a na mapie Handtkiego z r. 1867 „Batory Kanał.“ Władysław IV marzył nie tylko o stworzeniu polskiej floty morskiej; on pierwszy podjął myśl połączenia Wisły z Notecą przez Zgłobiaczkę, zrealizowaną dopiero po 150 latach przez Fryderyka II przez Bydgoszcz i połączenia Wisły z Dniestrem. Sejmy nasze już od początku XVII wieku zajmowały się sprawą czyszczenia rzek i rozszerzenia sieci ówczesnych dróg wodnych i w ten sposób powstały później Kanały „Królewski“ i „Ogiński.“ Kanał Augustowski wykonany został w latach 1826 | 1829 z inicjatywy Łubeckiego. Ponieważ kongres wiedeński przyznał dolną Wisłę oraz ujście Niemna Prusom, uważał Łubecki, że „handlowe“ ujście Wisły należy przelożyć tak, aby ominąć Prusy, a więc zaprojektował drogę wodną; Narew, Biebrza, kanał przez Augustowo do Niemna, Niemien, rz. Święta, kanałem do Windawy i Windawą do portu Windawskiego. Wykonano tylko Kanał Augustowski, — powstanie listopadowe przeszkodziło dalszej pracy i było powodem zaniechania budowy drugiej części.

Tak było dawniej, tymczasem za naszych czasów Wisła, ta wspaniała i potężna rzeka, odwadniająca prawie połowę Polski i jedyna droga wodna łącząca nas bezpośrednio z naszym morzem nie jest dostatecznie wyszkaną, a dzieje się to skutkiem zupełnego zaniedbania jej środkowego odcinka przez dawny rząd rosyjski. Podobnie, a może i w większym stopniu zaniedbane otrzymałyśmy i inne rzeki żeglowne b. zaboru rosyjskiego, Bug, Narew i Niemen, zaś kanały, łączące te rzeki służą tylko dla spławu lub dla małej żeglugi.

Przed wojną odchodziło temi drogami głównie drzewo do Gdańska, Bydgoszczy, Kłajpedy i ku Odessie. Na Wisłę przychodziło drzewo w tratwach z jej dorzecza, dalej z Kanału Augustowskiego i z Prypeci w ilości 450—500 tysięcy ton rocznie. Do Kłajpedy przychodziło około miliona ton, a do Okopów Św. Trójcy z dorzecza Dniestru około 100.000 ton. W górę Wisły odchodziło do Kongresówki i Turunia 80—100 tysięcy ton towaru rocznie, a z Kłajpedy w górę Niemna 25—30 tysięcy ton. — Po wojnie stosunki te uległy zupełnej zmianie, a wpłynęła na to zmiana granic politycznych i warunków gospodarczych. Kłajpeda jest jeszcze niedostępna, spław na Dniestrze ustał zupełnie, a na innych rzekach rozwija się wprawdzie spław i znaczy ruch towarowy i osobowy, ale ulega on ustawicznemu zmianom, bo zależy od nieobliczalnych warunków chwilowych. Żegluga osobowa, względnie osobowo-towarowa odbywa się obecnie na Wisłę od Krakowa do Korczyna i od Sandomierza do Gdańska, oraz na Niemień, Wilji, Pinie i Prypeci, a towarowa także na Warcie, Noteci i Kanale Bydgoskim, na których odbywa się także ruch poza granicę Polski, podobnie jak i ruch do Prus Wschodnich na dolnej Wisłę.

Statystyka ostatnich lat wykazuje silny rozwój żeglugi, który jednak na Wisłę walczyć musi z wielkimi trudnościami, a w okresie niskich stanów wody ruch jest możliwy tylko dzięki doraźnej pomocy, udzielanej przez mechaniczne pogłębianie nurtu. W ostatnich latach wynosił ruch w odsetkach ruchu przedwojennego:

przewóz na berlinkach	50%
„ osób na statkach	150%
„ ładunków na statkach	330%
osobowych	330%

Bez porównania lepsze warunki znajdujemy na naszych zachodnich drogach wodnych. Niestety Warta w Międzyzdrojach a Notec w Drawsku opuszczają granicę Polki i łączą nas tylko z niemieckimi portami, bo połączenie z Wisłą i naszym morzem uzyskują dopiero po wykonaniu projektowanego krótkiego kanału Warta—Gopło. Notec i kanał Bydgoski posiadają doskonałą drogę dojazdową w skanalizowanej Górnej Noteci, dowożącej płody rolne, cukier i przetwory fabryk chemicznych z Kujaw na Wisłę do Gdańska i na eksport do Niemiec. Ruch na Warcie dochodzi do 60%, na Noteci do 75% liczb przedwojennych.

Rzecz prosta, że natura daje nam drogi wodne w stanie, który nazwać by można surowym, należy je więc dopiero przez odpowiednie roboty przysposobić do spełniania tej roli, jaką im się przekazuje i roboty te musi się stale utrzymywać w dobrym stanie.

Pończochy jawnabne po 2\$5000 „A Parisiense“

Pod tym względem należy podnieść z uznaniem, że w Rządzie naszym panuje zupełne zrozumienie dla tych spraw. Służba wodna została zorganizowana, żaden odcinek będący drogą wodną nie jest pozostawiony bez opieki, a Skarb Państwa mimo koniecznych oszczędności dotuje wydatki na cele dróg wodnych w granicach równowagi budżetu. Trudno jednak wymagać, aby w tych kilkunastu latach po odzyskaniu niepodległości zostały odbudowane wiekowe zaniedbania wschodniego zaborcy, a nasze wody doprowadzone do stanu, w jakim znajdują się w innych krajach kulturalnych i aby zadanie to spełniło obecne pokolenie wynieszone skutkiem wojny i zalegającego kryzysu gospodarczego. A do zrobienia jest bardzo wiele — setki kilometrów rzek żeglownych wymagają regulacji, budowy portów i przystani i połączenia pol rzęzy z kolejami. Nasza sieć wodna musi być uzupełniona. Aby zdobyć dla węgla rynki zbytu we wschodnich województwach, musimy połączyć Wartę z Wisłą, zaś sztuczne drogi wodne na wschodzie przebudować, aby odpowiadały potrzebom żeglugi, a nie tylko spławu drzewa wód z wodą.

Z dróg, prowadzących poza granicę Państwa, zasługuje na szczególną uwagę Prypeć, wobec jej ogromnego znaczenia dla przyszłego ruchu międzynarodowego. Art. XXI traktatu ryskiego przewiduje zawarcie osobnej umowy polsko-rosyjskiej o poprawieniu drogi wodnej Wisła—Dniepr. Dalej wymienić należy połączenie Zagłębia, wzgl. górnej Wisły z projektowanym przez Czechosłowację węzłem wodnym Wisła—Odra—Łaba—Dunaj. Węzeł ten ustalony w austriackiej ustawie o budowie dróg wodnych z r. 1901 zmieniają Czesi o tyle, że łączą go z Dunajem, nie w kierunku do Wiednia, lecz doliną Wagu do Pożonia (cz. Bratislava dawny Preszbrng). Wreszcie przychodzi przedłużenie projektowanego kanału San—Dniestr do Prutu, celem wyzniesienia połączenia z morskim odcinkiem Dunaju i portami Gałaczem i Braiły, co przewiduje konwencja handlowa polsko-rumuńska.

(Ciąg dalszy nastąpi)
Inż. ALFRED KONOPKA

DR. DANTE ROMANÓ
Z praktyką w szpitalach berlińskich Eks-internista Szpitala Ewangelickiego i Santa Casa de Misericordia w Rio de Janeiro.

Profesor sekcji operacyjnej na Wydziale Medycyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgię pochwy, rozrodzic, jajników, przewodów, pęcherza, nerek, żołądka, płuc, gruźlic, wątroby i t. d.

DR. CARLOS MOREIRA
Profesor fakultetu medycznego. Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła Konsultorium: Avenida João Pessoa 68 Nad apteką Avenida od 10-11 i od 3-5 pp. Rezydencja: ul. Visconde de Nacar, 860 Tef. 8-8 8

BADANIA :
Krwii, moczu, kału, płocin, mleka i jakichkolwiek płynów organicznych.

Laboratorium profesorów:
DRS. FRANCISCO & CARLOS DE P. SOARES
ul. 15 de Novembro, 225 i p. CUBITYBA.

Klinika i Chirurgia Dentystyczna
M. GOSŁAWSKIEGO
w Marechal Mallet
z długoletnią praktyką w Kurytybie, S. Paulo i Porto Alegre. Leczenie i wyjmowanie zębów bez bólu. Szczęki w kauczuku i w złocie. Ceny umiarkowane — wykonanie gwarantowane.

Uwaga: Wyjeżdża 2 razy w tygodniu do Rio Azul i Rio Claro. 45-4-16

Alfonso P. Etzel
Chirurg dentysta. Wykonywa wszelkie prace dentystyczne z gwarancją. Rua Marechal Floriano Peixoto, 658 I. piętro od 9 do 11 i od 2—6 pp.

LEKARZE I DENTYSTY

Gabinet dentystyczny
S. GONÇALVES PEREIRA
chirurg-dentysta. 15 lat praktyki. Wykonywa wszelkiego rodzaju prace wchodzące w zakres zawodu. Jakość materiału zagwarantowana. Leczenie i wyrwanie zębów bez bólu.
KONSULTORIUM: Praça Carlos Gomes, 163 — KURYTYBA.

Operacje, porody, choroby kobiece i weneryczne. Choroby serca, płuc, żołądka, kiszki, wątroby, nerek, nerwowe i umysłowe (u dorosłych i dzieci)

DR. ROCHA LOURES
i Carmeliano Miranda
Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach w Rio de Janeiro. OBOK APTEKI STELLFELD PRACA TIRADENTES 535 Porady od 10-11 i od 3,30 do 5,30 po poł. TELEFON 33 Rezydencja: ULICA CEL. DULCIDIO, 936

DR. M. ISAACSON
Profesor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Parańskim
Operacje i pomoc przy porodach. — Choroby kobiece. — Gruźlica. — Diatermia. — Promienie ultra-fioletowe. Konsultorium: rua 15 de Novembro 257, 2 piętro. Tel. 1163. Rezydencja: Av. João Gualberto 221. Tel. 289.

DR. VICTOR DO AMARAL FILHO
Docent Fakultetu Medycyny na Uniwersytecie Parańskim. Dyrektor kliniki położniczej. Operacje — Choroby kobiece, porody.
Konsultorium: rua M. Floriano 110, od 3—5 ppoł. Telefon 6-0-7. — Rezydencja: Praça Carlos Gomes 655. Tel. 3-8-5.

DR. A. O. SCHWAB
LEKARZ
Profesor Fakultetu Medycyny i Instytutu Chemicznego. Klinika ogólna — Choroby weneryczne
Porady: w Aptece Tell — od 4-11 i od 6-11 Rua 15 de Novembro Nr. 457. Porady specjalne w godzinach zamknięcia telefonicznie pod Nr. 92

Dr. Erasio Gaertner
Chirurgia, drogi moczopłciowe i choroby kobiece. Profesor urologii Fakultetu Medycznego, Dyrektor Instytutu Medycyny i Chirurgii w Paranie.
Godziny przyjęć od 16 do 18-11 w Aptece Sommer
Rua Riachuelo, 138 — Telefon 987.

Dr. J. Vieira de Alencar
Z praktyką w szpitalach Paryża i Berlina. Chirurgia, choroby kobiece i drogi moczopłciowe
Konsultorium: Rua 15 de Novembro 36 Rezydencja Avenida Igussu' 755 TELEFON 1023

Dr. Manoel F. Pinho
chirurg-ginekolog
Porody, chirurgia choroby kobiece, promienie ultra-fioletowe
Konsultorium: APTKA Lacerda Praca Carlos Gomes, Nr. 20 Rezydencja: rua Comendador Araujo 1030

DR. ARCHIMEDES CRUZ
Profesor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Parańskim
Operacje, Porody, Syfilis, Drogi moczopłciowe, Choroby kobiece.
DYREKTOR ZAŁOŻYCIEL
INSTYTUTU MEDYCZNO-CHIRURGICZNEGO W PARANIE.
Promienie X, ultra-fioletowe. Wyświetlanie o wysokim napięciu. Dżateria ogólna i chirurgiczna. Choroby dróg moczowych. Cystokopja i Kauteryzacja.
Porady: APTEKA HUMANITARIA od godz 2 do 6 ppoł. RUA DR. TRAJANO REIS, 41 Telefon konsultorium 284 Rezydencja: ul. Almirante Barroso, 300. TELEFON 745
Przyjmuje pacjentów o każdej porze.

Dr. Mendes de Araujo
Klinika chorób przewodu pokarmowego, żołądek, kiszki, wątroba i wszelkie komplikacje wyżej wymienionych organów. Leczenie hemoroidów bez operacji. Radykalne leczenie fistuły.
Godziny przyjęć: od 2 do 6 po południu. PRACA TIRADENTES, Nr. 476
UWAGA: Zafatwia pacjentów tylko w ramach swojej specjalności.

DR. CARLOS HELLER
z praktyką w szpitalach europejskich KLINIKA OGÓLNA MEDYCZNO-CHIRURGICZNA.
Specjalność: Syfilis, choroby skóry i włosów. Leczenie starych zaniedbanych ran bez operacji. DJATERMIA I PROMIENIE ULTRA FIOLETOWE.
Porady: Praça Tiradentes 390 w APTEGE BRASIL od 10—12 i od 4—6. Mieszkanie prywatne: Rua Comendador Araujo 970. — Telefon 424.

DR. CARLOS CUNHA
Odżywianie i choroby dzieci. Małe operacje.
Porady od 3,30 do 5,30 po południu.
Ul. Barão do Rio Branco 491
TELEFON 418
Rezydencja: ul. Igussu 995, Tel. 452. Przyjmuje o każdej porze

DOM ZDROWIA
SANATORJUM CHIRURGICZNE SZWAJCARSKIE
Rua 15 de Novembro Róg ulicy Dr. Ubaldino do Amaral TELEFON 433

Dr. G. Luenberger
mający długoletnią praktykę w szpitalach europejskich. LEKARZ SPECJALISTA w zakresie Wysokiej Chirurgii, w chorobach kobiecych, przewodów moczowych. Porady od 10—12 i od 2—5, z wyjątkiem niedzieli i sobót po poł. PROMIENIE X, Promienie ultra-fioletowe, Dżateria chirurgiczna i ogólna. CENY PRZYSTĘPNE.

DR. ROSALA GARZUZE
Klinika ogólna
Porady lekarskie od 1-11 do 3-11 ppoł. RUA BARÃO DO RIO BRANCO, 491 obok apteki AMERICA
Telefon 418

DR. OSCAR ESPINDOLA
Drogi moczopłciowe. Syfilis. Choroby kobiece. Leczenie blenoragii i jej komplikacji, według najnowszych metod.
Konsultorium: Rua 15 de Novembro 459 od 3-11 do 5 po południu Telefon 92
Rezydencja: Rua Marechal Deodoro 262. Telefon 151

Dr. Antonio Chagas Bicalho
Asystent kliniki w internacie dermatosyfilograficznym profesora Arminio Fraga. Lekarz dla chorób skórnych w szpitalu „Santa Casa“ w Rio de Janeiro.
Specjalista w chorobach skóry i syfilisycznych. Promienie X (Roentgenoterapia), dżateria, promienie ultra-fioletowe i czerwone. Elektryzacja promieniami o wysokim napięciu.
Porady: od 3-11 do 5-11 po południu. 64 Rua 15 de Novembro 64

Dr. Bley Zornig
Klinika ogólna — syfilis i drogi moczopłciowe. Choroby kobiece. Leczenie Blenoragii i jej różnych komplikacji u osób-ków obojga płci.
Dżateria, promienie ultra-fioletowe.
KONSULTORIUM: Rua 15 de Novembro, 121 nad Apteką „Internacional“ Rezydencja: Rua 13 de Maio, 541 TELEFON 131

Dr. Brasil Vianna
Lekarz chirurg
Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach Paryża i Buenos Aires. Porody, choroby kobiece, drogi moczopłciowe.
Klinika ogólna.
Porady: Praça Tiradentes 898 (nad apteką Tiradentes od 10—12 i od 15—17. Rezydencja: ul. Dr. Muricy 285. Telefon 653.

Dr. Antonio Amarante
dyplomowany przez fakultet medyczny w Rio de Janeiro w r. 1917. Ogólna chirurgia — choroby oczu, uszu, nosa i gardła.
Konsultorium: APTKA Sommer ul. Riachuelo, 138. Telefon — 3-5-1 od 9—11 i od 14—16 Wezwania do domów tel. 1-1-9-7.

DR. JULIO MOREIRA
Choroby kobiece, porody, moczopłciowe, klinika ogólna. Syfilis.
Konsultorium: rua Mar. Flor. Peixoto 794, obok apteki S. Sebastião. — tel. 440. Mieszkanie prywatne: rua Pedro Ivo 966. tel. 966.
Zafatwia wezwania w nocy.

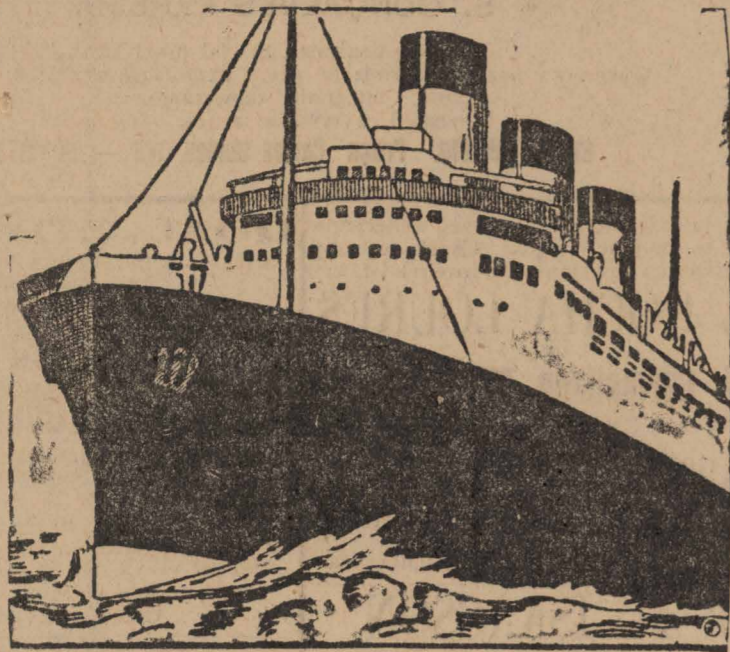
RICARDO KEMPFER
LEKARZ DENTYSTA
dyplomowany w Niemczech z potwierdzeniem dyplomu w Brazylii
Wyjmowanie zębów całkowicie bez bólu UZĘBIENIA Z HEKOLITU ETC. ETC.
Godziny przyjęć: od 9 do 12 i od 2 do 6; w soboty od 9 do 1-11.
Konsultorium: PRACA CARLOS GOMES 20, piętro obok dziennika „O DIA“; Telefon 415. Rezydencja: — Rua Visconde de Guarapuava, 417. Telefon 1022.

MARJA KRYŃSKA
Lekarz-dentysta
godziny przyjęć od 1-11 do 6-11 p.p. 137 MARECHAL DEODORO 137 Kurytyba Telefon 1255.

KLINIKA CHIRURGICZNO-DENTYSTYCZNA
Dr. Oscar Otto Jor.
CHIRURG DENTYSTA
dyplomowany przez Fakultet Odontologiczny w Ribeirão Preto, Stan São Paulo
Dziewięć lat praktyki w Rio, São Paulo i Paranie.
Porady od godz. 8-11 rano do 9-11 wieczorem. Konsultorium i rezydencja: Rua Dr. Trajano Reis N. 505

Polsko-francuskie linje okrętowe CHARGEURS REUNIS I SUD ATLANTIQUE

Wszyscy Polacy powinni jeździć tylko naszymi okrętami, które są najlepsze pod każdym względem.

Informacji bezpłatnych w języku polskim i portugalskim udziela jedyny przedstawiciel na Parana

THEOPHILO G. VIDAL

Praça Carlos Gomes 315 - 321 - CURITYBA -

„Cruzeiro“ i „Surpresa“

jedynie mąki, które powinny być używane przez wszystkich, którzy dbają o swe zdrowie.

Młyn w Joinville (Caixa Postal, 110)

AGENCI W KURYTYBIE
LATTES & Cia.
Caixa Postal, 325 - Telefon 7-2-2 - Praça Zacharias, 5 - Curitiba

FABRICA DE MOVEIS PARANISTA NAJWIĘKSZA I NAJSOLIDNIEJSZA POLSKA FABRYKA MEBLI W PARANIE

Jana Ulandowskiego

CURITIBA - Rua Augusto Steinfeld Nr. 837 - PARANÁ

Wykonuje starannie i sumiennie jakiegokolwiek zamówienia mebli luksusowych i zwyczajnych po cenach bezkonkurencyjnych, gdyż gwarantuje za trwałość i wykonanie.
Poleca specjalność Fabryki: ottarze, ambony, ławki kościelne i t. d. Każdy Rodak, chcący posiadać pięknie i trwałe meble, niechaj w pierwszej kolejności uda się do FABRYKI MEBLI PARANISTA, by naocznie przekonać się, że nie zostanie zawiedziony w swych zamówieniach.

BRONCHITINA „CHAVES“ JEST PRAWDZIWYM SPECYFIKIEM NA KASZEL.

Niezwykłe wyleczenie

Głos niezwykle szanowanej damy z Itajahy (Stan Sta Catharina).
Nиж podpisana Maria Herbst, używając pomadę „Minancora“ z składów aptekarza Eduarda A. Gonçalves, uczyniła to z tak dobrym skutkiem, że wyleczyła zastarzałą ranę za użyciem jednego tylko słoika.
Mogę więc wszystkim śmiało polecić ten środek wszystkim, którzy cierpią na podobne dolegliwości, ponieważ jest to wspaniałe lekarstwo.
Itajahy w maju 1915 r.

Maria Herbst

JACEK DROMLEWICZ Lekarz - Dentysta

Zęby sztuczne z podniebieniem i bez w złości i kauczuku. Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorzędna. Ceny przystępne. Rua Conselheiro Baradas 518, naprzeciw Kwartelu Generalnego - Kurytyba

„A BRANDINA“

Wielka Fabryka parowa cukierków, pastylek gumowych, pomadek, cukierków pierwszorzędnych itd. Cukierki malinowe, kokosowe, migdłowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. - Upraszam się Szanownych Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki „A BRANDINA“
Specjalność fabryki: Jaja Cukrowe i
BRACIA SOBANIA
Rua Nunes Machado, 300-304
Curityba - Telefon, 1423 - Parana

FABRYKA CUKIERKÓW

Aurora

JÓZEFA KULI

Wyrabia cukierki w najlepszych gatunkach i karmelki owijane w papier «balas» we wszystkich odmianach. Ul. Martim Affonso, N° 555
Kurytyba-Paraná-Brasil.
Telefon Nr. 12 - 70.

ELIXIR DE NOGUEIRA

Jest używany skutecznie w następujących chorobach:

skrofuly, bubony, zapalenie macicy, wycieki z uszu, wywiora, fistula raka syfilitycznego, przyszcze, białe ułpawy, wrzody i na rośle, świerzb, reumatyzm, plamy na skórze, niedomagania wątroby, bóle w piersiach, narośle na kościach, pulsowanie tętnic i wogóle wszystkie choroby pochodzące ze krwi. Wielce skuteczny środek oczyszczający krew.

Café Gury

PALENIE I MIELENIE KAWY.
Fortunato Leite Dias de Paiva
Telefon N° 1179. - Adres dla telegramów: «TYBA»,
Rua Comendador Araújo Nr. 107.
Curityba Parana

SKŁAD MEBLI FIRM Y JAKUB KOZIEŃ

Rua São Francisco, 322
Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łóżka, kołyski, stoły, kredensy, szafy kuchenne, sofy, kanapki i t. p., powyżej wspomnianie sprzęty wykonuje się na zamówienie.
CENY BARDZO NISKIE.

Prezes Rady Organizacyjnej Polaków z Zagranicy P. Marszałek Senatu W. Raczkiewicz w Brazylii.

(Ciąg dalszy z 2ej strony)

Zasługi wielki nasz przyjaciel minister de Mello Franco, który wygłosił piękne przemówienie, świadczące o jego wybitnej znajomości spraw polskich. Odpowiedział mu P. Marszałek, zaznaczając, że Polaków i Brazylijan łączy wspólne umiłowanie wolności.

27 czerwca przydały imieniny Pana Marszałka Władysława Raczkiewicza. Zarówno z dalekiej Polski jak i Brazylii napłynęło szereg depesz i listów z powinszowaniami. Przez salony hotelu «Gloria» przewinęła się poważna liczba osób, składających życzenia osobiste.

Wieczorem 28 czerwca urządzili przyjęcie na cześć Pana Marszałka Żydzi polscy w Rio, skupieni w Związku Żydów polskich. Miła sala Związku przyozdobiona była w sztandary polskie, brazylijskie i żydowskie. Nastrój panował szczerzy i serdeczny, świadczący o jaknajgorętszych uczuciach, jak'e żywią Żydzi polscy do dalekiej Ojczyzny.

Wśród przemówień przedstawicieli społeczeństwa polsko-żydowskiego wyróżniła się mowa p. Kagana, który nadzwyczaj mocno podkreślił, że cały Naród Polski, bez różnicy pochodzenia i wyznania będzie bronił morza i Pomorza. Burzliwe oklaski, jakimi nagrodzono jego przemówienie świadczyły, iż tak jak on myśla i wszyscy Żydzi polscy w Rio de Janeiro.

Odpowiadając na przemówienie, P. Marszałek powiedział, że Polska z jednakową serdecznością i sprawiedliwością odnosi się do swoich obywateli i nadmienil o wielkiej roli, jaką mogą odegrać obywatele polscy pochodzenia żydowskiego w dziale ekspansji gospodarczej Państwa polskiego.

Popołudniu 30 czerwca, Prezydent Brazylii, Dr. Getulio Vargas, przyjął Pana Marszałka na specjalnej audjencji w swoim pałacu na Cattete. Przyjęcie odbyło się w nastroju bardzo przyjaznym. W czasie audjencji p. Prezydent wypytwał Pana Marszałka o stosunki polskie i prosił go o złożenie pozdrowień dla p. Prezydenta Mościckiego i Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Wieczorem tegoż dnia urządziło przyjęcie w Poselstwie Towarzystwa polsko-brazylijskie, na którym w gorących słowach witał P. Marszałka Prezes Związku Dziennikarzy brazylijskich, p. Herbert Mosses. P. Mosses prosił P. Marszałka o powiadomienie dziennikarzy polskich, iż ich koleldzy brazylijscy zapraszają ich do Brazylii, pragnąc im pokazać życie i pracę współczesnych Brazylijan i piękności ziemi Ojczystej.

Na przyjęciu tym P. Marszałek dokonał szeregu dekoracji, dekorując między innymi Srebrnym Krzyżem Zasługi pp. Prezesa Związku dziennikarzy brazylijskich Mossesa i prezesa «Polonji» p. Adama Nowickiego.

30. o godz. 21 P. Marszałek odjechał do São Paulo skąd — po złożeniu wizyty u Interwentora Stanu i zwiedzeniu miasta — udał się do Parany.

W czasie pobytu w Rio P. Marszałek zwiedził czarujące okolice tego miasta (Metropolis, Tijuca), oraz ogród botaniczny i Muzeum Narodowe.

Oddając hołd pamięci wielkiego patrioty, polityka i uczonego brazylijskiego, wypróbowanego i szlachetnego naszego przyjaciela, s p. Ruy Barbosa, P. Marszałek złożył wieniec na Jego grobie i zwiedził Jego dom, będący prawdziwym muzeum, pełnych ciekawych pamiątek, z których wiele związanych jest z naszą walką o niepodległość.

Położ

Riogrande Wewnętrzny chado; powneiro do P miejscowej w sprawie kraju. P. Ma stolicy zwią rewolucji w raz zetknaw czynnikami większą rad wać, że pa usposobienie rządowych, wszystkim długi jego się tam wielo celowo, a w hieraia nor łanie Konst wieście nast nia. W każo trudności, g powstały r muszą być najwyższy W razie kwestje nie gnęte prze min otwar siałby być 3 go pazdzi letnią roczn lueji i obal Washington mającej um nowisku int p. Machado powieźcie, dzieg, że p wie rozwią zapadło G Jus'em de jej można najbliższej

W tej sa Sprawiedli Rządowi n odkładaniu Konstytucji dziec czy września, lec nape w załatwone wybory uz stawiciele Sprawa obs w Stanie M latwiona. Seroa de M dymisje, z pita Maru wa obsadz wentora w wych wia przeciaga neral Góes czył prasie, powstałych nie będzie wiska inte a więc gen musiałby czas na c Paulo. Ri Noticias» artykuł, w turalnie n

„Sonk Agencja

Paul Praça Genard 5 i 12-go gniciana L

Nie tra Agencja, k bilete Dla pośredn

SPRZED

szakier polc od stacji Ri dze, (37 km cy 12 akró wszej jako zboże, drze doprowadza i do kuchni Teren nada dzenia hod z ułatwieni mieni się r dłość za r miasta lub rtybie. Zwracać do Otto Fri

Casa de Saude SÃO FRANCISCO

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
— CURITYBA, ULICA SÃO FRANCISCO, 25 —
DR. JORGE MEYER FILHO

Na sposób nowoczesny urządzona klinika. Wzorowa czystość i higiena. Up rzejmość. — Ceny przystępne. Nowoczesny aparat Roentgena. — Sztuczne ultra-fioletowe promienie słoneczne. — Zystoskopia i t. d.
Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, stosowanie sztucznego pneumothorax w cierpieniach płuc.
Godziny przyjęć: Od 10 do 11,30 i od 4 do 6 wiecz.

PIERWSZORZĘDNY POLSKI SKŁAD ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH Stanisława Popiela

Rua Floriano Peixoto Nr. 2331 — CURITYBA

Artykuły spożywcze w najlepszym gatunku sprowadzane bez pośredników za gotówkę. Najrozmaitsze napoje krajowe i zagraniczne. Kupuje wszelkie produkty kolonialne i piaci po najlepszych cenach.

Na choroby oczów Collyrio Amarello DE CHAVES

DR. LUDWIK WOLSKI
ADWOKAT
UNIAO DA VICTORIA
Paraná.

Hotel Polski (HOTEL MARTINS)

Marcina Jarugi

Curityba ULICA RIACHUELO 114 Parana
Vis á vis Pałacu Muncypalnego róg placu Dr. Generoso Marques
Telefon, 989 - Caixa postal, 463 - Adres telegraficzny «HOTEMAR»
Urządzenie pierwszorzędne w modnym żelazo-betonowym pałacyku, z wszelkimi wygodami i higieną.
KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA. • CENY PRZYSTĘPNE. • SALÓN NA PRÓBY I WZORY.

Położenie polityczne Brazylii

Riograndeński sekretarz Spraw Wewnętrznych, p. J. Carlos Machado, powróciwszy z Rio de Janeiro do Porto Alegre, złożył miejscowej prasie oświadczenie w sprawie ogólnego położenia kraju. P. Machado nie odwiedził stolicy związkowej, od wybuchu rewolucji w r. 1930 ym, lecz teraz zetknawszy się ze wszystkimi czynnikami rządowymi z największą radością mógł konstatować, że panuje w stolicy spokojne usposobienie, nie tylko w sferach rządowych, lecz również między wszystkimi mieszkańcami. Według jego spostrzeżeń, pracuje się tam wiele a przede wszystkim celowo, a wszystkie sprawy przybierają normalny przebieg. Zwolanie Konstytuancy ma rzeczywiście nastąpić w dn 7-go września. W każdym razie mogą zajść trudności, gdyż w wielu Stanach powstały różne kwestie, które muszą być rozstrzygnięte przez najwyższy trybunał wyborczy. W razie gdyby te wszystkie kwestie nie mogły być rozstrzygnięte przed 7 ym września, termin otwarcia Konstytuancy, mu stałby być przesunięty na dzień 3 go października, jako w trzydziątą rocznicę, zwycięskiej rewolucji i obalenia Rządu p. Luiza Washingtona. W sprawie, tak zajmującej umysły, zmiany na stanowisku interwentora w S Paulo p. Machado nie umiał nic pewnego powiedzieć, wyraził jednak nadzieję, że postanowienie w sprawie rozwiązania tej kwestji, już zapadło, w rozmowie pana prezydenta Getulia Vargas z p. Justem de Moraes i załatwienia jej można spodziewać się w najbliższej przyszłości.

W tej samej sprawie, minister Sprawiedliwości wyraził się, że Rządowi nie zależy zupełnie na odkładaniu terminu zwolania Konstytuancy. Nie można powie dzieć czy nastąpi ono dn. 7 go września, czy 3 go października. lecz napełniając tę lukę, gdy zostaną załatwione wszystkie protesty, wybory uzupełniające oraz przedstawiciele związków zawodowych. Sprawa obsadzenia interwentorji w Stanie Maranhão została załatwiona. Na miejsce kapitana Seroa de Motta, który otrzymał dymisję, został zamianowany kapitan Martins de Almeida. Sprawa obsadzenia stanowisku interwentora w S. Paulo, według nowych wiadomości, mota się i przeciąga w nieskończoność. General Góes de Monteiro oświadczył prasie, że z powodu zakłóceń powstałych w ostatnich dniach, nie będzie można obsadzić stanowiska interwentora w S. Paulo, a więc general Waldomiro Lima musiałby stać jeszcze przez jakiś czas na czele rządu Stanu S. Paulo. Rioski dziennik «Diario de Noticias» publikował sensacyjny artykuł, w którym twierdził, naturalnie na własną odpowiedzialność, że p. Getulio Vargas postanowił zatrzymać generała Waldomira Lima, na swem stanowisku, a więc nareszcie nastąpi mianowanie Sekretarjatu Stanu od którego obecny interwentor, dotyczy się wstrzymywał. Pan Waldomiro Lima, według twierdzeń «Diario das Noticias» oparłby się, znowu na nowych prądach politycznych, t. j. na młodzieży paulistańskiej, którą przypuszczoby w wysokim stopniu do współpracy.

Pomorze.

Ile wspomnień, ile czaru, radości i dumy budzi ten wyraz i jego pojęcie w sercu i mózgu każdego Polaka. Dostęp do morza, to tylko oznacza kraj zamknięty ze Wschodu prastowiańską rzeką Wisłą i od Zachodu również słowiańską Odrą jest dla mocarstwowej Polski koniecznością życia, rozwoju gospodarczego, bogactwa a nadewszystko niezależności politycznej i bezpieczeństwa.

Polska, znajdująca się w kleszczach dwóch najzaciętszych swych wrogów: Rosji i Niemiec, [musi dbać o to aby za żadną cenę nie dopuścić do wspólnej granicy tych swoich prześladowców i łączność swą, ze światem zapewnić sobie bez ich pośrednictwa a zatem — z dostępem wolnym i bezpośrednim do morza.

To naturalne żądanie naszej Macierzy, popiera Naród Polski prawami swemi historycznymi i etnograficznymi. Według pism uczonych germańskich

jak: Dytmara, Adama z Bremy, Helenolda i innych duńskich lub greckich, ziemie słowiańskie, pobratymców naszych od II wieku po Chrystusie aż do wieku X-go sięgały do rzeki Laby na Zachód.

Dopiero w wieku X poczęli Niemcy ogniem i mieczem wypierać Słowian ku wschodowi, tępić masami ludność tubylczą.

Jeszcze w r. 994, ówczesna Polska posiadała na Zachodzie granicę z Niemcami wzdłuż rzeki Odry. Nieszczęsny czyn Konrada, księcia mazowieckiego, który osadził w Nieszawie nad Wisłą w r. 1225, Krzyżaków w celu obrony Mazowsza przed napadami Litwinów i Prusaków, przyniósł fatalne następstwa.

Rycerze teutońscy, zdradzając Polskę, zagarnęli Pomorze wraz z Gdańskiem w r. 1308. Od tej pory datują się krwawe walki między Krzyżakami a Polską, które w roku 1410 pod Grunwaldem przyniosły rozbiście Zakonowi Krzyżackiemu, a po wojnie 13 letniej w r. 1454 za Kazimierz Jagiellończyka. Pomorze stało się nierozdzieloną całością z Rzeczypospolitą Polską aż do roku 1772. Czyli, że kraj ten, do zbrodni rozbioru dokonanej na Polsce przez sąsiednie mocarstwa: Rosję, Prusę i Austrię, pozostawał wyłącznie ziemią polską od X do XVIII wieku włącznie.

W roku 1914 rozpoczął się historyczny moment wyroku dziejowego. Wszystkie trzy państwa zbrodnicze padły. Ujarmione narody żywiłowo zrzuciły ze siebie narzucony im przymus języka i myślenia cudzego. I na Pomorzu naszym, zresztą tylko skrawku tej ziemi, Polsce zwróconemu, odżył duch polski. W krótkim czasie kraj ten, który Niemcy uważali już za całkowicie zniszczony, odezwała się krew słowiańska, z lekkim sercem wyzbyła się obecnego wpływu i wróciła ciałem i duszą do Macierzy.

Ze zgrozą niewątpliwie stwierdzają dzisiaj Niemcy, że na Pomorzu liczba Polaków stanowi 84,2%, podczas gdy Niemców jest zaledwie 10% i z tej ziemi nie posiadają w Sejmie ani jednego posła.

Żywił polski na Pomorzu przetrwał najokrutniejszą politykę niemiecką w ciągu 147 lat i pozostał wierny swym ideałom.

Polskość tam zwyciężyła.

Ten stan rzeczy dowodzi niezbicie, że Pomorze jest czysto polskie a Niemcy na tej ziemi są jedynie — gośćmi.

Propaganda Niemców dąży za wszelką cenę do odebrania nam tego skrawka ziemi i to chyba tylko dlatego, że Polska godzi się na postanowienia międzynarodowe, nie żądając zwrotu całego Pomorza. Niemcy powiadają, że przyłączeniem Pomorza do Polski zostały Prusy, leżące po prawej stronie Wisły, odcięte od państwa niemieckiego i trudno jest im utrzymać łączność z tym krajem.

Otóż tak nie jest. Według umowy zawartej z Polską Niemcy posiadają prawo komunikacji z Prusami przez Pomorze na 8-u liniach kolejowych, t. j. [we wszystkich kierunkach. A jak sprawnie działa aparat kolejowy przez ziemię polską, dowodzą liczne bardzo przychylnie opinie najwyższych urzędników niemieckich, podnoszących z uznaniem działalność komunikacyjną polską.

Aby zrozumieć jaką wartość posiada dla Polski i Niemiec Pomorze przyrzeczyć się trzeba cyframi.

Otóż Niemcy przewożą przez Pomorze rocznie (w r. 1930) 1,26 milionów ton, łącznie z towarami wysłanymi do Rosji i państw bałtyckich; Polska natomiast w tym samym czasie przewiozła przez Pomorze 11,796 milionów ton, czyli 10 razy więcej.

Jak widzimy, Pomorze jest pod względem historycznym, ludnościowym i gospodarczym żywym ciałem Polski. Clemenceau, minister Francji powiedział 16-VI-1919 r. „Niedogodności jakie nowe granice przedstawiać mogą dla Prus Wschodnich, są drobiazgiem

w porównaniu z tem jakie każdy inny układ wytworzyłby dla Polski.“

A stary grabieżca polskich ziem, Fryderyk Wielki pisał: „Ktokolwiek posiadać będzie ujście Wisły i Gdańsk, będzie bardziej władcą Polski, aniżeli ten, kto nią rządzi.“

Twórca niemieckiego: „Drang nach Osten“, kanclerz Bismark, mówił: „Dla Polski posiadanie Gdańska i Prus zachodnich t. j. Pomorza jest żywotną koniecznością.“

Zapamiętajmy dobrze te słowa! Niema Polski bez Morza!!!! Niech Niemcy sobie to dobrze zapamiętają!!!!

Polacy potrafią wyręć im końcem bagnietów w umysłach ich, tę niewzruszoną prawdę!!!!

FRIGORIFICO BACACHERY
DE
JORGE BONN e FILHO
Zarejestrowane w Ministerjum Rolnictwa za numerem 918
Wielka fabryka smalcu, Szarki, Szynek, Kielbas i t. p.
Własna jatka przy Pr. Zacarias II. 20
FABRYKA: Przedmieście Bacachery TELEFON, 467
BIURO: Praça Zacarias, 20 TELEFON, 1086
CURITIBA — PARANA — BRASIL 299-30-42

Dobra okazja.
Teren 12x47 m, z nowym domem 6x8 m, jest na sprzedaż za 5.200\$. Jest studnia z dobrą wodą, drzewa owocowe, winnica. 10 minut za cementarzem. 29-30
Informacje: Rua Colombo, nr. 56

JEŻELI CHCESZ KUPIĆ PIERŚCIONEK ALBO OBRĄCZKI ŚLUBNE, ZWRÓĆ SIĘ DO
Jedynego Polskiego Zakładu Jubilersko-Złotniczego KAZIMIERZA WOJNAROWSKIEGO
RUABARÃO DO RIO BRANCO, 338
Wszelkie reperacje uskutecznią się z gwarancją

Cia. Territorial „CAJURU“
LOTY NA SPŁATY OD 12\$000 NA NAJPIĘKNIJSZYM PRZEDMIEŚCIU KURYTYBY, 2.880 METRÓW OD STACJI KOLEJOWEJ.
416 RUA 15 DE NOVEMBRO 416

Lustra, szlifowane szkła do mebli i okien
Najtaniej kupić można tylko w
Vidraçaria „Vitruvius“
Reinaldo v. Osten
— 254 Rua Marechal Deodoro 254 —
telefon 1-3-3-5 — Kurytyba

Odnawianie ubrań, farbowanie na do wolne kolory.
PRALNIA I FARBARNIA CHEMICZNA
Tinturaria Romania
Rua Cruz Machado 36
Zawsze na składzie wybór ubiorów nowych i używanych po najniższych cenach

PENSJONAT POLSKI
Fr. Stepińskiego,
gdzie można tanio, dobrze i wygodnie zamieszkać.
Rua Aquidaban, 275 — Kurytyba

CAFÉ ALHAMBRA
Rua 15 de Novembro, 381
jest miejscem najbardziej uczęszczanym przez członków Kolonji Polskiej w Kurytybie.

Jak przyspieszyć o trzy lata kurs studiów gimnazjalnych w gimnazjum
NOVO ATENEU
RUU AQUIDABAN Nr. 278
Przyjmujemy na wolny kurs, który uprawnia do zapisów na Uniwersytet, po upływie trzech lat.
KLASY DZienne i WIECZOROWE
Informacje w Sekretarjacie między godz 8—12 rano.

CAFÉ RIO BRANCO
RUA 15 DE NOVEMBRO
Miejsce zebrań elity Kolonji Polskiej. Jedynie miejsce w Kurytybie, gdzie przy dźwiękach doborowej orkiestry można przyjemnie spędzić czas.
Bufet zaopatrzone w doskonałe trunki i zakąski.

Zabezpiecza przed kradzieżą i włamaniem
GUARDA NOCTURNA PARTICULAR de CURITYBA
Biuro: Largo 19 de Dezembro, 65. — Telefon, 647.
300-30-42

Nie idźcie pieszo do Pracy!
Jadąc rowerem, znajdziecie się w ciągu kilku minut na miejscu, wykonując zarazem nadzwyczaj zdrowe ćwiczenia gimnastyczne.
Sprzedaż hurtowa i detaliczna na dogodnie spłaty
Informacje:
João Prosdocimo & Fios
Rua Barão do Serro Azul 81-85 — Kurytyba.
FILJA: Rua 9 de Março 69 — JOINVILLE — Sta. Catharina

Niezwykłe zręczny lekarz
posiadający niezmierną klientelę w Pelotas wydaje swą opinię o „PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE“.
Ja niżej podpisany, doktor umiejętności medycznych, wyszkolony przez fakultet medyczny w Rio de Janeiro, poświadczam, że „Peitoral de Angico Pelotense“ przewyższa wszystkie inne leki podobne, używane w wypadkach chorób, które potrzebują podobnego leczenia.
Dr. Balbino Mascarenhas.
To doskonałe lekarstwo zalecane w wypadku kaszlu, bronchitów, zaziębień, grypy, astmy, znajduje się we wszystkich aptekach i drogerjach Stanu.
Należy zawsze żądać „Peitoral de Angico Pelotense“.
Na sprzedaż we wszystkich aptekach i drogerjach Stanu.
Potwierdzam powyższe świadectwo. Dr. E. L. Ferreira de Araujo
(Firma legalizowana)

Pozwolenie N. 511 z 26 Marca 1906.
Skład Główny: Drogerja Sequelra Pelotas Rio Grande do Sul
Na sprzedaż wszędzie.

Banco Alemão Transatlantico
CENTRALA: Deutsche Ueberseische Bank, BERLIN
FILJE W BRAZYLII: CURITYBA — Rua Marechal Floriano 31—41
Caixa postal „N“. — Telegramy: „Bancalemam“
Rio de Janeiro — São Paulo — Santos — Bahia — Porto Alegre
FILJE: Argentyna—Chile—Uruguay—Perú—Hiszpanja.
Postugujcie się tym zakładem kredytowym w waszych tranzakcjach.
Załatwianie spraw uważne, szybkie i dyskretne.

Popierajcie tylko tefirmy, które ogłaszają się w „Gazecie Polskiej w Brazylii“

Radioaparaty słynnej amerykańskiej marki „ERGON“
z głośnikami wykonanymi przez fabrykę pianin i fortepianów „Essenfelder“. Odbiorniki różnych typów. Ceny przystępne. Sprzedają za gotówkę i na spłaty.
Nie kupujcie żadnego odbiornika bez uprzedniego zwiędzenia
SEKCIJ RADJOWEJ FABRYKI ESSENFELDER & C^{IA}
1073 Av. João Gualberto 1073
Tramwaj „Juveve“
Curityba — Parana Caixa postal 251
TELEFON 45
303-30-33

Zabezpiecza przed kradzieżą i włamaniem
GUARDA NOCTURNA PARTICULAR de CURITYBA
Biuro: Largo 19 de Dezembro, 65. — Telefon, 647.
300-30-42

Nie idźcie pieszo do Pracy!
Jadąc rowerem, znajdziecie się w ciągu kilku minut na miejscu, wykonując zarazem nadzwyczaj zdrowe ćwiczenia gimnastyczne.
Sprzedaż hurtowa i detaliczna na dogodnie spłaty
Informacje:
João Prosdocimo & Fios
Rua Barão do Serro Azul 81-85 — Kurytyba.
FILJA: Rua 9 de Março 69 — JOINVILLE — Sta. Catharina

Niezwykłe zręczny lekarz
posiadający niezmierną klientelę w Pelotas wydaje swą opinię o „PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE“.
Ja niżej podpisany, doktor umiejętności medycznych, wyszkolony przez fakultet medyczny w Rio de Janeiro, poświadczam, że „Peitoral de Angico Pelotense“ przewyższa wszystkie inne leki podobne, używane w wypadkach chorób, które potrzebują podobnego leczenia.
Dr. Balbino Mascarenhas.
To doskonałe lekarstwo zalecane w wypadku kaszlu, bronchitów, zaziębień, grypy, astmy, znajduje się we wszystkich aptekach i drogerjach Stanu.
Należy zawsze żądać „Peitoral de Angico Pelotense“.
Na sprzedaż we wszystkich aptekach i drogerjach Stanu.
Potwierdzam powyższe świadectwo. Dr. E. L. Ferreira de Araujo
(Firma legalizowana)

Banco Alemão Transatlantico
CENTRALA: Deutsche Ueberseische Bank, BERLIN
FILJE W BRAZYLII: CURITYBA — Rua Marechal Floriano 31—41
Caixa postal „N“. — Telegramy: „Bancalemam“
Rio de Janeiro — São Paulo — Santos — Bahia — Porto Alegre
FILJE: Argentyna—Chile—Uruguay—Perú—Hiszpanja.
Postugujcie się tym zakładem kredytowym w waszych tranzakcjach.
Załatwianie spraw uważne, szybkie i dyskretne.

Popierajcie tylko tefirmy, które ogłaszają się w „Gazecie Polskiej w Brazylii“

izacy-
ranicy
u Wi.
azylii.
rony)
rzyjaciel
o, który
ówienie,
nej zna-
Odpo-
alek, za-
azylija
ie wol-
mieniwy
dyslawia
dalekiej
plynęło
powina-
y hotelu
noważna
zyche-
drza-
ć Pana
w Rio,
ów pol-
przy-
ary pol-
owskie.
i ser-
knaigo-
żywią
iczny.
redsta-
sko ży-
mowa
zwyczaj
y Naród
odzenia
morza
ski, ja-
przemó-
jak on
o'scy w
wienie,
Polska
ścia i
się do
enił o
odegrać
odzenia
spansji
skiego.
Prezy-
Vargas,
na spe-
palacu
yło się
jaznym.
ezident
alka o
go o
p. Pre-
rszałka
rządziło
swarzys-
na któ-
wital
wiazku
ich, p.
sosił
mienie
ich ko-
okazać
ch Bra-
czystej.
rszałek
obrym
Prezesa
razyli-
Polon-
rszałek
ład —
wento-
asta —
Rio P.
ce oko-
lis, Ti-
czny i
elkiego
zonego
wanego
rzyja.
P. Mar-
Jego
m, be-
n, peł-
z któ-
t z na-
ć.

CENY OGŁOSZEN;	
Za jeden centymetr na stronach 8 i 9	15000
Na 5, 6, 7, stronie za centymetr jednolamowy	25000
Na drugiej stronie	35000
Na 10 stronie	45000
Na pierwszej stronie	55000
Cała 3-cia i 10-ta strona za jeden raz	3005000

GAZETA POLSKA

W BRAZYLJI

CENY OGŁOSZEN.	
Drobne ogłoszenia 100 rejsów za wyraz. Matrymonjalne 200 rejsów za każdy wyraz. Dla poszukujących pracy—bezpłatnie. Zniżka dla ogłaszających więcej niż jeden raz: od 2—5razy 10 proc.; od 6—15 razy 15 proc.; od 16—25 razy 20 proc.; od 26—40 razy 25 proc.; od 41—52 razy 30 procent. Ogłoszenia Towarzystw polskich i nekrologi 50 procent zniżki za każdy raz. Należności za ogłoszenia opłaca się z góry.	

TELEGRAMY

Kpt. Skarżyński wraca do Warszawy.

Jak nam komunikują z źródeł miodrajnych, bohaterki Zdobycza Atlantyku, Kpt. Stanisław Jakób Skarżyński otrzymał telegraficzne polecenie z Polski do niezwłocznego powrotu do kraju. W ten sposób zostaje zakończony wspaniały lot kpt. Skarżyńskiego i awionek R. W. D. 5. Powrót kpt. Skarżyńskiego do Polski spowodowany jest przygotowaniem do międzynarodowych zawodów lotniczych, mających się odbyć w roku przyszłym w Warszawie. Kpt. Skarżyński w najbliższym czasie drogą morską powraca do Europy.

Kongres lekarzy i przyrodników polskich

Zapowiadaniem jest na przyszły miesiąc wrzesień Kongres lekarzy i przyrodników polskich, który ma się odbyć w Warszawie. Jest spodziewane przybycie 6.000 lekarzy i przyrodników polskich, słowiańskich oraz francuskich, rumuńskich i belgijskich. Z okazji zjazdu ma być otwarta wystawa pod nazwą „Zdrowie—Przyroda—Opieka Społeczna”.

Raid Obertello - Chicago

Dn. 1-go, zaraz po północy generał Balbo rozkazał, by cała eskadra powietrzna, podlegająca jego komendzie, była gotowa do odlotu. Rzeczywiście cała flota nad ranem wyruszyła w daleką drogę, przez Islandję do Chicago w Ameryce Północnej. Wśród okrzyków: „Za Ojczyznę i wolność!” — 25 hydroplanów, z załogą wynoszącą 115 ludzi, z których 16-tu brało udział w słynnym locie Wochoy — Brazylja, wystartowało, kierując się na Amsterdam w Holandji.

Pierwszy aparat spuścił się na morze o godzinie 12,20 m. a ostatni o 12,30. — Hydroplan nr. 17 przewrócił się w chwili osiadania na falach. Aparat został zupełnie zniszczony, a odnieśli rany drugi pilot, jeden sierżant i maszynista. Jeden z załogi zniknął bez śladu, a zdaje się, że zatonął. Pomimo tego nieszczęśliwego wypadku, generał Balbo oświadczył, że w niedziale puści się w dalszą drogę. Wszystkie hydroplany floty powietrznej generała Balbo są zaopatrzone w radioaparaty, co im pozwala na ustawiczny kontakt między sobą, jak również na połączenie ze stacjami meteorologicznymi, komunikującymi lotnikom stan pogody na trasie lotu. Najdłuższy odcinek lotu, z Islandji do Labradoru, wynosi 2.200 kilometrów.

Nowy układ handlowy między Rosją a Anglią

W „Foreign Office“ toczą się tajne rozmowy między sir Johnem Simonem i komisarzem Spraw Zagranicznych Sowietów Litwinowem. Panuje mniemanie, że zostanie zawarty między obydwoma państwami nowy układ, handlowy. Anglia zniósłaby cła prohibicyjne na rosyjskie towary, Rosja zaś poczyniłaby ulgi na rzecz Anglii.

Pierwszy narodowy Kongres Eucharystyczny

Czynią się w cichości stałe przygotowania do Eucharystycznego Kongresu, mającego odbyć się w wrześniu w stolicy Stanu Bahia. Będzie to pierwszy Kongres Eucharystyczny w Brazylji, a odbędzie się w mieście, liczącym 400 lat istnienia, położonym nad zatoką Wszystkich Świętych, a posiadającym tyle kościołów, ile dni w roku. Niedawno bawił w S. Paulo pewien duchowny z Bahii, który porozumiewał się z władzami kościelnymi w sprawie współudziału wiernych i kleru w tej wspaniałej uroczystości.

Interwencja Wysokiego Komisarza

Na skutek interwencji Wysokiego Komisarza Ligi Narodów, rząd Wolnego Miasta Gdańska cofnął rozkaz ściągnięcia flag do pół masztu, na znak żałoby w dzień podpisania Traktatu Wersalskiego.

Protest przeciwko Traktatowi Wersalskiemu

W latach Niemcech odbywały się dn. 28-go czerwca uroczystości, mające cechę manifestacji przeciw Traktatowi Wersalskiemu. Na znak żałoby narodowej, flagi na budynkach były spuszczone do pół masztu. Wieczorem po miastach, a nawet wsiach, odbyły się wiece protestacyjne.

Zakaz manifestacji

Komisja rządowa w Zagłębiu Sary, zakazała wszelkich manifestacji przeciw Traktatowi.

Ludność Berlina

Według ostatniego wyniku obrachunku ludności w Berlinie w obecnej dobie ma się znajdować przeszło 4.200.000 mieszkańców.

Nieporozumienia Austrii z Rzeszą

Rada Prodingera, jeden z gorących zwolenników połączenia się Austrii z Niemcami, ogłosił list otwarty przeciw arcybiskupowi Wlednia, ks. Inziterowi, w którym krytykuje ostro postępowanie tego księcia Kościoła, kleru i wogóle stronnictwa Chrześcijańsko-Socjalnego, grożąc, że jeżeli kler austriacki nie przyczyni się do normalnego układu stosunków między Austrią a Rzeszą, tysiące katolików austriackich wystąpią z łona Kościoła Katolickiego. Hitlerowcy w Austrii prowadzą zaciętą kampanię przeciw obecnemu rządowi i wierze katolickiej, nie cofając się przed zamachami terrorystycznymi. Ich to sprawką było zapewne podłożenie bomby na szynach kolei miejskiej, której wybuch zniszczył przeszło 300 metrów toru. Pomimo wszystkich pogroźek i listów anonimowych, kanclerz Dollner ma zamiar odwiedzić Innsbruck, gdzie było źródło wszelkich niepokojów które wstrząsnęły ostatnimi czasami Austrią. Policja przedsięwzięła daleko idące środki ostrożności, wzmacniając siły policyjne w tem mieście, dołączając do nich wielką liczbę tyrolskich ochotników.

Wizyta władz gdańskich w Warszawie

Nowowyrany prezydent Senatu Gdańskiego Rauschning i wiceprezydent Greiser, udali się dn. 3-go do Warszawy, celem złożenia wizyty Rządowi Polskiemu. Możliwym jest, że z racji tych odwiedzin nawiązane zostaną bezpośrednie rokowania w sprawie wyrównania istniejących kwestyj spornych.

Jedyna agencja w Kurytybie, wypłacająca wygrane na końcówki Loterii Parańskiej

A Favorita

Rua 15 de Novembro, 237
Sprzedaż biletów Loterii Federalnej i Stanowych 306-30-33

KRONIKA

Straszliwy wypadek.

W przeszłym tygodniu w miejscowości Passo Amarello, munic. S. José dos Pinhaes rozegrał się straszliwy dramat. Małżeństwo kolonistów Danilków udało się na rosę, celem dokonania koniecznych prac rolniczych, pozostawiając w domu dwoje dzieci, 10-letniego chłopczyka i dziewczynkę o parę lat młodszą od niego. Dzieci starały się zająć jak mogły, a wreszcie udając się za obejście, z ciekawością obserwowały pracę step automatycznych, poruszanych wodą strumieniową, tak zw. monjolo. Dziewczynka chcąc z bliska przypatrywać się kurydy, znajdującej się w wydrążeniu pochylała głowę nad zaciekawiającą ją przyrzędą. Niestety, nie zdolała cofnąć się na czas i ciężki tłok spadając z całą siłą z góry na dół rozmiął dźwł czaszkę nieszczęsnej ofiary własnej ciekawości.

POLSKIE MORZE.

(Odczyt wygłoszony przez K. Jeziorowskiego podczas Akademii Morskiej.)

Po skończonej wielkiej wojnie europejskiej Polska uzyskała mały skrawek wybrzeża morskiego nad Bałtykiem — 146 km., wliczając już w to całą długość półwyspu Helskiego. W porównaniu z przeszło 5 tysiącami kilometrów granicy lądowej, odcinek morski jest bardzo mały. A jednak ten niezaleźny od nikogo skrawek dostępu do morza, umożliwia Polsce wymianę towarów z całą kulą ziemską. W czasach dzisiejszych, w czasach udoskonalonej maszyny parowej, morze łączy narody, a nie dzieli je. Morze — to bogactwo narodów, to też te państwa, które umieją wyzyskać morze, wzrastają w siłę i kroczą na czele cywilizowanych narodów.

Polska po odzyskaniu Niepodległości znalazła się pomiędzy dwoma wrogami usposobionymi do nas sąsiadami — Niemcami i Rosją. Niemcy, najgorszy nasz wrogiem, tłumaczyli światu w pierwszych latach powojennych, że Polska jest tylko państwem sezonowym, a jak konsolidacja Polski okazała się faktem dokonany, butni teutoni wypowiedzieli nam wojnę celną, wojnę gospodarczą, chcąc Macierz naszą zrujnować ekonomicznie a potem uzależnić od siebie.

Jednak państwo polskie zwycięsko przetrwało tę wojnę gospodarczą z Niemcami dzięki posiadaniu dostępu do morza, ponieważ mogliśmy

Najlepsza kawa „AMUR”

Palarnia i przygotowanie mielonej kawy.

930 — r. Iwaly — 930
Kurytyba — tel. 1037

S. AMUR FERREIRA DO AMARAL

Wirkli skład drzewa opałowego, rąbanego i w klockach.

Wymiana handlowa Polsko-Brazylijska.

Według ostatnich danych statystycznych obrót handlowy polsko-brazylijski w kwietniu b. r. wynosił: przywóz z Polski towarów do Brazylji 1.070 tys. złotych, wywóz z Brazylji do Polski 816 tys. złotych. Saldo na korzyść handlu polskiego wynosiło 245 tys. Złp.

Saldo na korzyść Polski w maju b. r. wyniosło sumę 126.200 złotych polskich.

5 de Julho.

W dniu 5-tych lipca Naród brazylijski obchodził uroczystości rocznicę pierwszej rewolucji z roku 1922. W stolicy Brazylji odbędzie się wielka parada wojskowa i Legionu 5 de Julho; prezydent Getulio Vargas wygłosi przez Radio omlotniczościowe przemówienie. Na okolicznościowe przemówienie z fabryk z São Paulo oraz z zagranicy. Materiały te sprzedawane są po cenach nadzwyczaj niskich bo, jak twierdzi dyrektor firmy, dewiza handlowa przedsiębiorstwa brzmi: wielki obrót — mały zysk.

„Ao Mundo das Casemiras”

W tych dniach dokonano otwarcia sklepu z materiałami ubraniowymi pod powyższą nazwą, przy ulicy 15 de Novembro 129.

Sklep został zaopatrzony w wielką ilość materiałów w najrozmaitszych gatunkach, od najlepszych do najtańszych, sprowadzonych bezpośrednio z fabryk z São Paulo oraz z zagranicy. Materiały te sprzedawane są po cenach nadzwyczaj niskich bo, jak twierdzi dyrektor firmy, dewiza handlowa przedsiębiorstwa brzmi: wielki obrót — mały zysk.

Rodaicy, którzy mają zamiar zakupu materiału ubraniowego, ze względu o zrzędnosciowiny powinni czynić przedewszystkiem zakupy we wspomnianym sklepie.

Nabożeństwo

za duszę s. p. Narcyza Bayera, odbędzie się dnia 24-go b. m. o godz. 7.30 w Kościele Polskim św. Stanisława, na które krewnych i znajomych zaprasza Rodzina. (30-31)

wywozić swoje towary przez Gdańsk i budującą się już wówczas Gdynię.

Obecnie po 13 latach niepodległości, Polska posiada już własny port Gdynię, który powstał z niczego. Przed 10-ciu laty na piaskach i torfowiskach wegetowała mała wioska rybacka Gdynia, a dzisiaj na tem miejscu powstało 50 tysięczne miasto które posiada port znakomicie zaopatrzony w najbardziej nowoczesne urządzenia przeładunkowe, Gdynia przescignęła znacznie w ruchu portowym wszystkie porty niemieckie nad Bałtykiem leżące: Szczecin, Królewiec i inne. W roku bieżącym Gdynia zaczyna dorównywać staremu Gdańskowi w ilości wywiezionych tonn towarów i chociaż rząd polski wydał grube miliony na urządzenie własnego portu, jednak wydatek ten okazał się jaknajbardziej celowym. To też Niemcy przestali drwić i dowcipkować na temat Gdyni. Przekonali się, że nawet w czasach obecnego kryzysu gospodarczego Gdynia wciąż rośnie i rozbudowuje się, a ich porty ogarnęła martwota.

A więc w ostatnich czasach hitlerowcy i rząd niemiecki rozwinęli dwójną propagandę rewizjonistyczną, dążącą do odebrania Macierzy naszej — ziemi pomorskiej, pod pretekstem potrzeby połączenia Prus Wschodnich z Rzeszą Niemiec. Głównym jednak celem tej kampanii antypolskiej jest chęć zduszenia Polski pod względem gospodarczym, aby potem uzależnić od siebie naszą Ojczyznę.

Jeśli spojrzymy na mapę Europy, to widzimy, że te zbrodnicze projekty Niemców mają na celu przedewszystkiem zniszczenie gospodarej niezależności Polski.

To dążenie Niemiec do zagarnięcia „korytarza polskiego“ (jak oni nazywają naszą ziemię pomorską) nie ma żadnych istotnych podstaw ani prawnych, ani moralnych.

Traktat Wersalski zagwarantował bowiem Niemcom wolny przejazd (bez opłat celnych) w zamkniętych pociągach poprzez terytorjum Polski i żadne szkany nie spotykają Niemców pod tym względem.

Natomiast wszelkie prawa do Pomorza: historyczne, geograficzne i etnograficzne posiada Polska, ponieważ: 1) ziemia pomorska posiada ludność rdzennie polską od zarania historii.

IMPRESA KINEMATOGRAFICZNA — A. MATTOS AZEREDO

We czwartek dn. 6-go lipca

W Teatrze Palacio i Avenida

Ciumes

Warner Baxter i Karen Morley.

W niedzielę:

Avenida i Palacio
Godz. 8 Godz. 7

Rainha Martyr

Z niezrównaną polską artystką Polą Negri i H. B. Warner.

Zgon b. Prezydenta Argentyny.

Dn'a 4 b. m. zmarł w Buenos Aires ex prezydent Argentyny Dr. Iryg-yen, przywódca s.r.n. nictwa radykałów. Zmarły cieszył się przez długie lata ogromną popularnością wśród szerokiej mas ludności argentyńskiej i był wybrany po raz drugi prezydentem w roku 1928. W r. 1930 ustąpił pod presją rewolucji, oddając rząd w ręce gen. Uriburu, który zmarł w r. 1931.

„A Parisiense”

Algodão „Alvejado,” sztuczki 10 mtr. po 115000

2) 86 proc. ludności województwa pomorskiego stanowią Polacy i 3) Pomorze jest wyjściem w świat szeroki dla 32 milionowego państwa.

Przebieg ziemniaka zawsze wybierał Polaków do parlamentu niemieckiego, nawet podczas największych wysiłków germanizacyjnych cesarstwa niemieckiego!

Obecnie, gdy całe społeczeństwo polskie w kraju i poza granicami Rzeczypospolitej uroczyście obchodzi Święto Morza, — wychodźstwo polskie w Brazylji nietylko wyraża Macierzy swój podziw i składą hołd z powodu stworzenia własnej floty handlowej i „cudu“ Gdyni z amerykańską szybkością rekordową, — lecz ma tę niezłomną nadzieję, że wkrótce nadejdzie ten czas, kiedy przy pomocy Macierzy pocznie kursować stała linja okrętowa pod polską banderą pomiędzy Gdynią a portami Brazylji. Ta linja okrętowa będzie wioziła do Polski bezpośrednio: tytoń, kawę, kaczuk, kakao i inne bogactwa gościnnej ziemi brazylijskiej, a przywozić wzamian: cement, węgiel, szyny kolejowe i najrozmaitsze inne towary, wyprodukowane w Polsce.

Bezpośrednia wymiana towarów, bez drogiego pośrednictwa będzie nietylko korzystną dla obu państw zaprzyjaźnionych z Brazylji i Polski, lecz wzmożni jeszcze i ugruntuje te węzły sympatii, jakie łączą Polskę z Brazylją.

Wyczarowana polską pracą i polskim zmysłem organizacyjnym własna komicka placówka—Gdynia—znakomicie ułatwi to zadanie.

Własny dostęp do morza umożliwił Polsce zbliżenie się szybkiemi krokami ku mocarstwowi potędze! Wychodźstwo polskie w Brazylji z entuzjazmem wita poczynania morskie rządu i społeczeństwa polskiego i zwraca uwagę narodu brazylijskiego na bezpodstawność uroszczeń niemieckich na ziemi pomorskiej.

Każdy Polak będzie bronił każdej piędy ziemi pomorskiej przed zachłaniami uroszczeniami niemieckimi. Wychodźstwo polskie w Brazylji solidaryzuje się całkowicie z poczynaniami Macierzy, to też proponuje zebraniem na tej Uroczystej Akademii przyjęcie następującej rezolucji:

Polacy, zelan w Kurytybie, stolicy stanu Paraná, Brazylja, na uroczystej Akademii „Święta Morza Polskiego,” łącząc się z Macierzą w radosnym upamiętnieniu powrotu Polski nad morze, składają hołd pracy polskiej, dokonanej na odzyskanie wybrzeża morskiego, i stwierdzają, że nierozważna łączność Pomorza, odwiecznie polskiej ziemi nadmorskiej, z Rzeczpospolitą jest niezbędnym warunkiem wolności gospodarczej i politycznej Państwa Polskiego.

Zebrani ostrzegają opinię Narodu Brazylijskiego przed groźnemi skutkami, jakie dla pokoju świata przyniesie może niemiecka akcja i propaganda rewizjonistyczna — odwetowa, rozbudzająca w narodzie niemieckim ponowne zamysł zbrodni zaboru cudzych ziem. Oświadczając, że jakiegokolwiek próby zamachu na całość granic Rzeczypospolitej spotkają się z zdecydowanym odporem ipełnego narodu polskiego, zebrani apelują do narodów, miłujących pokój, aby przez swą solidarną i zdecydowaną postawę nakazyły poszanowanie przez wszystkich międzynarodowego prawa — traktatów, najistotniejszej gwarancji pokoju powszechnego.

Pragnąc i na obczyźnie służyć sprawie morza polskiego, zebrani uchwalają stanąć do walki z wrogą a kłamliwą propagandą rewizjonistyczną odwetową oraz zasilać fundusz obrony morskiej i fundusz kolonjalny.

Skład mebli każdego typu

215 PRACA TIRADENTES 215

Sprzedajemy i udzielamy dogodnych warunków spłat.

Skład gotowych ubiorów nowych i używanych.

J. SPIEGEL
Praca Zacharias, 5
Ceny przystępne dla każdej kieszeni.
307-30-42.

Apteka Tiradentes

APTEKARZ | KUNO KLEEMANN
CURITYBA ■■■ Praca Tiradentes Nr. 395 ■■■ TELEFON 1084

Representant handlowy: Z. J. KACHEL

Jedyną Aptekę Polską w Kurytybie!

Największy skład artykułów aptecznych i drogerijnych po najniższych cenach. Porady lekarskie dla biednych od godziny 10 - 12

Kierownik Graficzny: KAZIMIERZ OLDAKOWSKI

WABU...
W Brazylji...
W Argentynie...
W Ameryce...
Sprzedaż w...
Prenume...
Za artykuły pod...
piśw nie zwraca...
Numer 21...
Nr. 31...
Po pierwszy...
szka Pierzkie...
na Jego cześć...
w poprzednim...
w śróde i czw...
ferencyj z prz...
skich organiz...
Z. P., z zarzą...
z zarządem Z...
szeregami os...
środe wieczor...
dantów Sarma...
Marszałka Bal...
Konsulatu gen...
czół.
Bal Sarmata...
grono najleps...
z Kurytyby i...
byli: Pan Mars...
ralny R. P. Dr...
Małżonka, p...
gen. St. Strze...
począł Pan M...
bardzo młody...
slerze, bal prz...
i pana. Orga...
i gen. z Sa...
uznania za ta...
i świetną org...
W czwartek...
Konsulatu“ gen...
się wieczór, w...
Marszałka prz...
Staniewiczów...
w salonach K...
blichność ze...
ny z Interwen...
no osób z Ko...
wieczoru Pan...
srebrnym Krzy...
Błasy, przydzi...
Stanowy. Wśro...
Biskup Kuryty...
państw, gener...
wojskowego, i...
Prezisi Polsk...
innych.
W piątek Reda...
rzystwie Reda...
Piotrowskiego...